

PIĄTEK | 30 | 05 | 2025 |

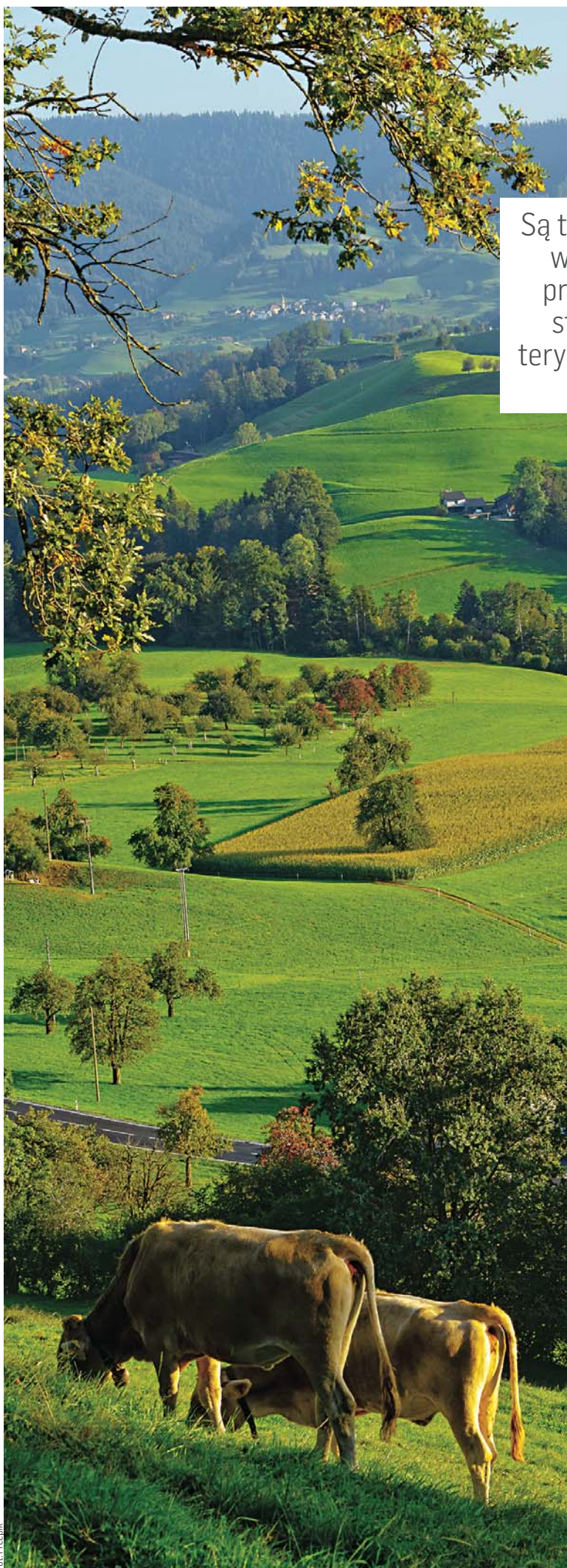
GAZETA
OLSZTYŃSKA

DZIENNIK
ELBLĄSKI

PANOPTIKUM

SAMORZĄDÓW

35 LAT
SAMORZĄDU
TERYTORIALNEGO

SAMORZĄD W POLSCE – pierwsza była wieś

Są tacy historycy, którzy korzeni samorządu szukają wręcz w czasach starożytnych. To nie do końca prawda – już prędzej średniowieczne samorządy stanowe odegrały w kształtowaniu samorządu terytorialnego istotną rolę. A jednak nie sprawowały one władzy publicznej...

To jak to było?

Na przestrzeni wieków definicja samorządu terytorialnego uległa zmianie. Przyjmuje się, że samorząd terytorialny powstał, kiedy w monarchii absolutnej zmianie uległ stosunek panującego do poddanych. Czyli gdy ci nabyli prawa publiczne, gdy – jak podaje J. Panejko – „powstające państwo konstytucyjne i praworządne na mocy swej ustawodawczej władzy zorganizowało związki gminne dla swych celów i włączyło je jako jednostki publiczno-prawne w swój organizm”.

Pierwsza wieś

Wieś, za sprawą rozwoju rolnictwa, jest najstarszą formą osiadłego trybu życia człowieka. Wraz z wyodrębnianiem się grup Słowian na przełomie V i VI w. tworzyły się wspólnoty rodowe. To opole (nie mylić z Opolem!) było pierwotną wspólnotą terytorialno-osadniczą, z której z czasem powstała słowiańska wieś. Okres pierwszych Piastów to z kolei proces przekształcania się struktury rodowo-plemiennej w system prowincjonalny: powstawały okręgi grodowe na czele z komesami grodowymi, a opola utrzymywane były przez władze centralne jako jednostki pomocnicze. Potem opola zastąpiły organizacje kasztelańskie – sami kasztelanowie byli urzędnikami mianowanymi i pozostawali najważniejszymi przedstawicielami władzy książęcej.

W Polsce dzielnicowej wraz z osadnictwem na prawie niemieckim (XIII w.) pojawił się urząd sołtysa,

który z czasem stał się i jest do dzisiaj jednym z najbardziej charakterystycznych elementów społeczności wiejskiej. W tym samym czasie w mieście zaistniała instytucja wójta, ale w ciągu XV w. przeniesiono ją na wieś, i w ten sposób sołtys od XIII w., a wójt na przełomie XV i XVI w. stali się liderami społeczności wiejskich.

Idzie mało kto pamięta, że w średniowiecznej Polsce po lokacji najważniejszym urzędem był wójt, a nie burmistrz. Wójtostwo było urzędem i własnością jednocześnie. Wójt reprezentował właściciela miasta wobec mieszczan i miał określone uprawnienia sądowe. Wzrost znaczenia rady następował najczęściej dopiero z czasem, kiedy np. wójtostwo słabło poprzez dziedziczenie tego urzędu przez założonych kilku synów wójta, albo podział jego własności poprzez sprzedanie części wójtostwa. W takim Krakowie sprawa była szczególnie jaskrawa, bo po buncie wójta Alberta Władysław Łokietek skonfiskował wójtostwo i sam został wójtem. Z czasem siłą rzeczy do głosu zaczęła dochodzić rada, którą całe lata wybierali urzędnicy królewscy, najczęściej wielkorządca z wojewodą krakowskim lub sandomierskim.

Ech, trudne, ale i piękne to były czasy...! Czyli wójt górą!

Rzeczywiście – urząd wójta ma w Polsce bardzo bogatą tradycję. W okresie lokacji miast, czyli ok. XIII w., wójt był urzędnikiem dziedzicznym i stał na czele miasta lub osady miejskiej lokowanej na pra-

wie niemieckim. Był też lennikiem pana miasta, zobowiązanym do konnej służby wojskowej i miał liczne dochodowe przywileje, m.in. 1/6 czynszów, 1/3 kar sądowych, liczne parcele w mieście, a także uposażenie gruntowe – czyli wójtostwo. Zasiadał ponadto w ławie miejskiej i miał prawo posiadania jatek (dawnego sklepu z mięsem).

Na naszej Warmii wójt krajowy był najwyższym urzędnikiem wykonującym władzę świecką, której władzy kościelnej zabraniano prawo kanoniczne. W późniejszym okresie powstawania rad miejskich urząd wójta wykupywało miasto.

W Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim wójt był organem władzy administracyjnej w jednej lub kilku wsiach. Ponadto w Królestwie Polskim od 1864 r. wójt był też zwierzchnikiem administracji gminnej, ale – choć formalnie samorządny – wistocie był całkowicie zależny od rosyjskiej władzy i spełniał funkcje policyjne. Z kolei w zaborze pruskim od 1824 r. był to organ władzy administracyjnej w jednej lub kilku wsiach; początkowo na ogół właściciel ziemski, później urzędnik mianowany przez rejencję. Należał do niego zarząd gminy, sprawy policyjne i podatkowe.

W XIX w. i do roku 1950 wójt był w Polsce urzędnikiem pełniącym funkcje wykonawcze w gminie, od 1933 roku po uchwaleniu tzw. scaleniowej ustawy samorządowej wójt stał na czele zarządu gminnego (na czele zarządu miejskiego – burmistrz lub prezydent miasta) i był przełożonym gminy, a w latach 1990-2002 – wybieranym przez radę przewodniczącym zarządu gminy i kierownikiem urzędu gminy: kierował bieżącymi sprawami gminy i reprezentował ją na zewnątrz, był kierownikiem urzędu gminy.

Magdalena Maria Bukowiecka

Korzystałam z opracowań Jolanty Behr (Uniwersytet Wrocławski) i Waldemara Janosiewicza (UKSW w Warszawie).

BARCIANY – KRAINA HISTORII, NATURY I GOŚCINNOŚCI

Jezioro Arklickie - przyciąga wędkarzy, a dzięki inwestycjom staje się ciekawą atrakcją turystyczną

Dziedzictwo Krzyżackie i Zabytki Architektury

W sercu gminy wznosi się imponujący zamek krzyżacki z XIV wieku, będący świadectwem średniowiecznej historii regionu. To doskonały przykład krzyżackiej architektury militarnej, który pełnił funkcje administracyjne, gospodarcze i wojskowe. W miejscowości Drogosze znajduje się barokowy pałac z początku XVIII wieku, imponujący swoją architekturą, posiadający 12 kominów, 52 pokoje i 365

okien, co nawiązuje do liczby dni w roku. Otoczony jest rozległym parkiem, który zachęca do spacerów i relaksu.

Jezioro Arklickie – Oaza Spokoju i Historii

Jezioro Arklickie to jedyny większy zbiornik wodny w gminie, otoczony lasami i obszarami podmokłymi. To idealne miejsce dla miłośników przyrody, wędkarzy oraz osób poszukujących spokoju i relaksu na łonie natury. Na jeziorze znajduje się sztuczna

wyspa, stworzona przez ludność kultury kurhanów zachodniobałtyjskich. Przeprowadzone badania archeologiczne wykazały istnienie w tym miejscu osady, falochronu i mostu łączącego wyspę ze stałym lądem. W trakcie badań znaleziono m.in. liczne fragmenty naczyń, narzędzi metalowych i kamiennych oraz kości zwierząt. Samorząd planuje stworzenie w oparciu o to miejsce kompleksu w postaci parku kulturowo-przyrodniczego. Kulinarna Tradycja i Aktywność Społeczna

Gmina Barciany słynie z aktywności Kół Gospodyń Wiejskich, które działają w 8 miejscowościach: Mołtajny, Momajny, Skandawa, Frączkowo, Kreliekajmy, Drogosze, Winda oraz Ogródki. Panie i panowie nie tylko lepią pierogi czy serwują wyszukane potrawy, ale również wspierają każde wydarzenie w gminie, organizując akcje charytatywne, reprezentując gminę na wydarzeniach regionalnych i ogólnopolskich. Koło w Momajnach pozyskało ponad 260 tys. zł na rewitalizację parku w Barcianach i środki na remont świetlicy wiejskiej w swojej miejscowości. Dzięki aktywności KGW nad stawem w miejscowości Gęsi od kilku lat w okresie letnim organizowana jest Jadłostacja, gdzie w każdą niedzielę można zjeść smaczny obiad przygotowywany przez lokalne KGW. Wydarzenia Kulturalne i Sportowe Gmina Barciany organizuje wyjątkowe wydarzenia kulturalne, które przyciągają zarówno mieszkańców, jak i turystów. "Bitwa o Strażnicę Barten" to coroczna inscenizacja historyczna, która przenosi uczestników w czasy średniowiecza. Wydarzenie od-

Gmina Barciany, położona w północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, to miejsce, gdzie historia splata się z naturą, a lokalna społeczność z dumą pielęgnuje swoje dziedzictwo. To idealne miejsce dla tych, którzy pragną odkryć nieznane zakątki Polski, pełne zabytków, przyrodniczych atrakcji i autentycznej gościnności.

bywa się na terenie zamku krzyżackiego w Barcianach i odtwarza bitwę o strażnicę z 1310 roku. W rekonstrukcji biorą udział bractwa rycerskie z całej Polski, prezentując autentyczne stroje, uzbrojenie oraz techniki walki z tamtego okresu. Wydarzeniu towarzyszy jarmark średniowieczny oraz stoiska z tradycyjnymi potrawami. "Asuniada" to festyn promujący kulturę ukraińską oraz integrację społeczności lokalnej. Podczas festynu występują zespoły muzyczne i taneczne z Polski, Ukrainy oraz innych krajów, prezentując bogactwo tradycji ludowych. Dla miłośników sportu organizowane są zawody i turnieje, takie jak Barciańska Liga Futsalu czy Uliczny Bieg Bartów im. Jana Liniewskiego.

Inwestycje

Od 2018 roku Gmina Barciany zrealizowała szereg inwestycji infrastrukturalnych, społecznych i środowiskowych, których łączna wartość przekracza 50 milionów złotych. Przy populacji około 5,5 tysiąca mieszkańców, oznacza to inwestycje rzędu ponad 9 tysięcy złotych na osobę. Do największych jednorazowo pozyskanych środków przez Gminę Barciany można zaliczyć ok 16 mln. zł na modernizację infrastruktury drogowej w 16 miejscowościach, czy 12,3 mln. na rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. Kolejne 4,4 zainwestowano w remonty i modernizację świetlic w miejscowościach Aptenty, Asuny i Radosze oraz 2 mln. zł na budowę ścieżki edukacyjno-przyrodniczej przy

Jeziorze Arklickim: Projekt daje nowe możliwości rekreacyjne i edukacyjne dla mieszkańców i turystów. Dodatkowo, gmina pozyskała ponad 1,4 mln zł na programy ekologiczne, w tym promesę z programu „Ciepłe Mieszkanie”, wspierającą poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych. Dzięki aktywnej polityce inwestycyjnej, Gmina Barciany dynamicznie rozwija swoją infrastrukturę, poprawiając jakość życia mieszkańców i zwiększając atrakcyjność regionu dla inwestorów i turystów. Z rozwojem potencjału związana jest też przynależność Gminy Barciany do Stowarzyszenia Warmińsko-Mazurskich Samorządów Pogranicza, którego prezesem jest Marta Kamińska. Stowarzyszenie skupia samorządy przy granicy z obwodem królewieckim, od Braniewa po Dubeninki. Siedziba znajduje się w Barcianach. Połączenie sił to też wzmocniony głos w aplikowaniu o środki zewnętrzne na poziomie krajowym i wojewódzkim. Stowarzyszenie odgrywa kluczową rolę w inicjowaniu i realizacji projektów mających na celu rozwój społeczno-gospodarczy regionu przygranicznego. W 2024 roku stowarzyszenie zabezpieczyło ponad 14 milionów euro w ramach porozumienia terytorialnego. Środki te zostaną przeznaczone na projekty związane ze zrównoważonym rozwojem, ochroną środowiska oraz poprawą jakości życia mieszkańców pogranicza w ramach projektów „Młodzi Kreatywni”, Uniwersytet Ludowy Pogranicza czy „Zielone Pogranicze”.

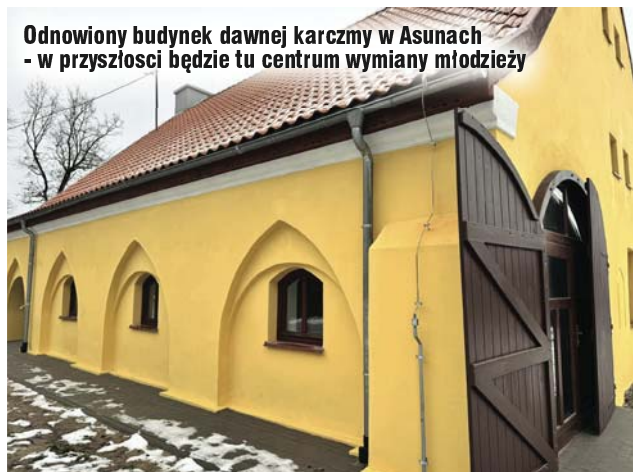
Aktywni seniorzy i pomoc potrzebującym

Dzięki zaangażowaniu lokalnych władz, zwłaszcza wójta Marty Kamińskiej w gminie od 2022 r. aktywne działa Uniwersytet Trzeciego Wieku w Barcianach, który stał się ważnym elementem życia kulturalnego i edukacyjnego regionu. Przykładem może być wspólne uczestnictwo w spektaklach teatralnych czy warsztatach organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury. Dzięki współpracy samorządu z lokalnymi instytucjami, seniorzy z Barcian mają możliwość aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym gminy. Inicjatywy te nie tylko wzbogacają ofertę edukacyjną dla osób starszych, ale także przyczyniają się do budowania silnych więzi międzypokoleniowych. Ważną gminną inicjatywą jest również Rodzinny Dom Pomocy „Arka” w Mołtajnach. Powstał z myślą o osobach z niepełnosprawnościami wymagających całodobowego wsparcia. Placówka, otwarta 1 marca 2024 roku, mieści się w zaadaptowanym budynku dawnego hotelu, dostosowanym do potrzeb mieszkańców z ograniczoną mobilnością. Dom zapewnia miejsce dla ośmiu osób, oferując im opiekę wykwalifikowanego personelu oraz wyżywienie. Rodzinny Dom Pomocy „Arka” to kolejny krok na rosnące potrzeby społeczności lokalnej w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi. Otwarcie „Arki” to kolejny krok w kierunku rozwoju usług opiekuńczych w regionie, z planami na kolejne tego typu inicjatywy w przyszłości.

W Barcianach co roku odbywa się jedna z najstarszych imprez biegowych

Odnowiony budynek dawnej karczmy w Asunach - w przyszłości będzie tu centrum wymiany młodzieży

W miejscowości Mołtajny działa Rodzinny Dom Pomocy Arka

Starosta znaczy naczelnik

We wczesnym średniowieczu starostą nazywany był naczelnik, inaczej starszy wspólnoty terytorialnej Słowian. Na przełomie XIII i XIV w. był to urzędnik mianowany i odwoływany przez monarchę — występował jako namiestnik prowincji lub ziemi, sprawował pełnię władzy państwowej. Jego urząd był ważnym czynnikiem centralizacji i umacniania władzy państwowej. W połowie XIV w. pojawili się istopniowo upowszechnili starostowie grodowi: zarządcy zamków i przylegających doń królewskich, z uprawnieniami sądowymi wobec osób wszystkich stanów. W XVI w. urząd starosty zaczął tracić kompetencje na rzecz urzędników ziemskich. Starosta był reprezentantem króla w powiecie, odpowiadał za bezpieczeństwo i nadzorował administrację grodzką.

Z kolei w Polsce międzywojennej starosta był organem administracji ogólnej na terenie powiatu, przewodniczącym organu wykonawczego samorządu terytorialnego, tzw. wydziału powiatowego. Podlegał nadzorowi wojewody.

W 1950 r. urząd zniesiono, ale w 1999 r. reaktywowano go — z powodu wprowadzenia zasadniczej reformy samorządu terytorialnego. Dziś starosta jest organem samorządu powiatowego i przewodniczącym zarządu powiatowego, wybieranym i odwoływanym przez radę powiatu. Sprawuje zwierzchnictwo wobec powiatowych służb, inspekcji i straży włączonych do administracji zespolonej powiatu, choćby inspektora powiatowego nadzoru budowlanego czy komendanta powiatowego policji.

Kto rządził w mieście?

Społeczność miejska funkcjonowała zgodnie z zasadami prawa, które nadawano średniowiecznym miastom. Mieszkańcy wybierali władze miejskie.

Była to rada miejska z burmistrzem na czele oraz ława sądowa. Członkowie rady, nazywani rajcami, decydowali o najważniejszych dla miasta sprawach: ustalali prawa i wysokość podatków, stanowili o sprawach handlu. Najważniejszym urzędnikiem w mieście był burmistrz: przewodniczącym rady miejskiej, wybierany zwykle co kwartał spośród rajców. Pilnował, by przestrzegane były miejskie prawa. Miejscy ławnicy sądzili przestępców schwytanych w mieście. Summa summarum — to zatem mieszczanie sami decydowali o losie swojego miasta.

W dawnym niemieckim prawie miejskim burmistrz był jedno-

HISTORYCZNIE

o starostach i burmistrzach

wybijany przez radę miasta wraz z pozostałymi członkami zarządu miasta. Od 2002 r. burmistrz jest wybierany przez ogół mieszkańców gminy w bezpośrednich wyborach powszechnych i jest jednocześnie jednoosobowym organem wykonawczym gminy.

Okiem językoznawcy

Według definicji Wielkiego Słownika Języka Polskiego burmistrz lub burmistrzyna to stojący na czele rady samorządu urzędnik, który zarządza miastem lub gminą. Dawniej, w języku średnio-wysoko-niemieckim „burc-meister” lub „burger-meister” oznaczał zwierzchnika gminy miejskiej lub wiejskiej. Stąd polska nazwa. Z kolei angielskie określenie „mayor” pochodzi od łacińskiego słowa „maior”, co oznacza „większy”. Prawdopodobnie od tego słowa pochodzi też francuski mer.

Na całym świecie istnieje duża rozbieżność lokalnych przepisów i zwyczajów dotyczących uprawnień i obowiązków burmistrza, a także procedur, zgodnie z którymi wybiera się go lub nominuje.

W zależności od systemu burmistrz może być zwierzchnikiem władz miejskich, przewodniczyć wieloosobowemu organowi zarządzającemu z niewielką lub żadną niezależną władzą albo też odgrywać wyłącznie funkcję reprezentacyjną.

W Polsce funkcja burmistrza została zniesiona w miastach w 1950 r. i przywrócona w roku 1990. Miastami powyżej 100 tys. mieszkańców (obecnie jest ich 37), o statusie miasta na prawach powiatu (obecnie jest ich 66) lub posiadającymi tzw. historyczne przyjęte nazewnictwo zarządza prezydent miasta, organ wykonawczy samorządu terytorialnego wybierany w wyborach bezpośrednich w gminach miejskich. Od 2002 r. prezydent miasta wybiera się w 107 polskich miastach, tzw. miastach prezydenckich. Na Warmii i Mazurach mamy 47 burmistrzów i 3 prezydentów miast.

Magdalena Maria Bukowiecka

Korzystałam z opracowań Jolanty Behr (Uniwersytet Wrocławski) i Waldemara Janosiewicza (UKSW w Warszawie).

czynie przewodniczącym organu stanowiącego, czyli rady, i jednocześnie organem wykonawczym miasta. W XIX w. funkcja burmistrza została jednak rozdzielona i powstał urząd przewodniczącego rady miejskiej. Od tej pory to on przewodniczył kolegialnemu organowi wykonawczemu miasta, zwanemu magistratem lub zarzą-

dem miejskim. W Polsce po II wojnie światowej (1950 r.) urząd burmistrza wraz z całym samorządem terytorialnym zniesiono. Kompetencje przejęło prezydium Miejskiej Rady Narodowej, a później, po reformie w 1973 r., naczelnik miasta. Urząd burmistrza ponownie ustanowiono po przywróceniu samorządu terytorialnego w 1990 r. Był on

Dobre Miasto dynamicznie wkracza w nową erę rozwoju, aliczne, strategiczne inwestycje, realizowane pod czujnym okiem Beaty Harań – Burmistrz Dobrego Miasta, umacniają pozycję naszej Gminy jako miejsca przyjaznego dla mieszkańców i pełnego energii na przyszłość. Z szacunkiem i zrozumieniem dla dotychczasowych działań co warto podkreślić, bo niektóre zobecnie wdrażanych przedsięwzięć są kontynuacją planów rozpoczętych przez poprzednią władzę. Spójrzmy więc na to, co najbardziej interesuje mieszkańców Dobrego Miasta, na kluczowe projekty, które w ostatnim roku nabrały prawdziwego rozpędu.

Skatepark, jak oderwać młodych od ekranów?

Jednym z tych przedsięwzięć, na które chyba najbardziej czeka młodsze pokolenie, jest budowa nowoczesnego skateparku. Park będzie miał naprawdę dużo elementów, Quarter pipe, Bank ramp, Funbox z grindboxem, Spin czy Miniramp. Lokalizacja też jest ciekawa, bo realizację zaplanowano tuż przy szkole, basenie i placu zabaw, więc to będzie takie centrum aktywności dla dzieci i młodzieży. Specjalna nawierzchnia i dobre dopasowanie do istniejącej infrastruktury mają zapewnić bezpieczeństwo i komfort wszystkim, którzy tam zajrzą. No i warto dodać, że gmina zdobyła na ten cel spore dofinansowanie aż 414 200 zł z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej Ministerstwa Sportu w ramach programu Sportowa Polska 2024. Cała inwestycja ma kosztować ponad milion złotych, więc to widać, że plany są naprawdę poważne. Będzie to wyjątkowe miejsce, jakiego w naszym mieście dotąd nie było, które mamy nadzieję oderwie młodsze pokolenie sprzed ekranów, a starsi będą chętnie je odwiedzać, choćby po to żeby podziwiać popisy swoich pociech.

Samochód dla OSP, by sprawnie pomagać ludziom.

Kolejny ważny temat, którym zajmuję się Urząd Miejski, to bezpieczeństwo mieszkańców. Projekt obejmuje zakup ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Dobre Miasto, a dla OSP Korsze, kupno urządzeń hydraulicznych i agregatu prądotwórczego. To naprawdę ogromny krok w stronę lepszego wyposażenia straży pożarnej. Widząc potrzebę modernizacji kluczowego dla bezpieczeństwa mieszkańców wyposażenia OSP, udało się pozyskać aż 1 275 000 zł dofinansowania z regionalnego programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027. Całość inwestycji to 1,7 miliona złotych, która znacznie wzmocni gotowość bojową Gminy Dobre Miasto... a to w kryzysowych sytuacjach naprawdę zapracuje.

Przebudowa drogi, inwestycja w bezpieczeństwo i komfort.

Nie można pominąć remontu drogi, odcinek Nowa Wieś Mała - Prasłity, ponad 1,5 kilometra. Ta inwestycja ma poprawić komfort jazdy i bezpieczeństwo wszystkich korzystających z tej drogi. Dzięki wsparciu z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (około 1,14 mln zł) i łącznej wartości projektu 1,9 mln zł, droga będzie nie tylko lepsza, ale też bezpieczniejsza szczególnie przy

przejeździe kolejowym. Skuteczne zdobywanie funduszy to aktualnie jedna z mocniejszych stron Dobrego Miasta.

Remont elewacji Baszty, bo dziedzictwo jest ważne.

Nie możemy też nie wspomnieć o dbałości o zabytki i dziedzictwo, remont elewacji zabytkowej Baszty Bocianiej to jeden z takich projektów, który śmiało możemy powiedzieć trafił do zbioru inwestycji szczególnej wagi, na którą udało się zdobyć 261 tys. zł wsparcia z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Ochrona zabytków 2025”. Prace konserwatorskie i restauratorskie będą kosztować prawie 694 tysiące złotych, i co ważne, pozwolą przywrócić baszcie dawny blask, co bez dwóch zdań wpłynie pozytywnie na krajobraz Dobrego Miasta.

Edukacja ekologiczna, dla nas i przyszłych pokoleń...

Z kolei edukacja ekologiczna to zdecydowanie coś, co zasługuje na uwagę. Trzy lokalne podstawówki dostały dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie, by realizować ekologiczne projekty. Uczniowie SP1 pojadą do sortowni odpadów i Aquaparku w Gdańsku w ramach projektu „Ziemia naszym domem – dbajmy o nią” (7 992 zł). Dwojka (SP2) zorganizuje warsztaty o odnawialnych źródłach energii i kupi modele edukacyjne oraz stacje do segregacji (8 000 zł). ASzkoła Podstawowa w Barcikowie przeprowadzi różne ekologiczne działania i akcje... na przykład budowę domków dla owadów i ogrodu społecznego – to projekt „Ekologiczne warsztaty i akcje w SP Barcikowo” (8 000 zł). Szczegółowo mówiąc, fajnie widzieć, że ktoś naprawdę stara się, by najmłodsi nie tylko się uczyli, ale i rozumieli, jak ważne jest dbanie o środowisko.

Inwestycje w lokalną społeczność, to zawsze procentuje.

Wsparcie lokalnych inicjatyw to coś więcej niż formalność, to naprawdę priorytet. Spójrzmy choćby na Koło Gospodyń Wiejskich w Cerkiewniku. Dzięki dotacji 10 000 zł z „Grantów Marszałka dla Kół Gospodyń Wiejskich” w 2025 roku (całość zadania kosztuje 12

Dobre Miasto dynamicznie wkracza w nową erę rozwoju!

500 zł), Koło będzie mogło kupić niezbędne wyposażenie kuchni oraz stołów, cateringowych, co pomoże im rozszerzyć działalność. Podobnie ma się rzecz z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej w wsi Podlesna. Tam 25 000 zł z „Małych Grantów Sołeckich Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego” pozwoli na realizację działań za 50 000 zł łącznie, które mają pobudzić aktywność mieszkańców i poprawić wygląd wsi. Fajnie, że chodzi o coś więcej niż tylko estetykę – chodzi o ludzi.

Naprawdę ważnym krokiem dla lokalnej społeczności będzie budowa Centrów Aktywności Lokalnej w Piotraszewie i Nowej Wsi Małej. Gmina

zdołała na ten cel imponujące 1,7 miliona zł z Funduszy Europejskich dla Warmii i Mazur (całość inwestycji to ponad 2,2 miliona). Te nowoczesne miejsca, które mają służyć wszystkim grupom społecznym, mają stać się sercem życia lokalnego, miejscem spotkań, rozwoju i wspólnej aktywności. Takie inicjatywy na pewno mają przyszłość i obojczy ich więcej.

Dobre Miasto nie zapomina też o najmłodszych. Modernizacja Placu Zabaw dla dzieci ze złołka jest na to najlepszym dowodem. Całość jest finansowana z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, które odpowiedziało na wniosek Miasta, pełnym

dofinansowaniem, czyli 300 000 zł, w ramach programu „Aktywne Place Zabaw” 2025. Stara, wyeksploatowana nawierzchnia zostanie zastąpiona bezpiecznym, poliuretanowo-kauczukowym podłożem, przyjaznym dla dzieci. Do placu dojdzie interaktywny domek do zabaw... coś, co na pewno przypadnie do gustu najmłodszym i ich rodzicom. Burmistrz Harań naprawdę stawia na bezpieczeństwo i rozwój maluchów, i zawsze wyraźnie to podkreśla.

Pamięta też o lokalnych rolnikach, to fakt, którego nie sposób przeoczyć. Prace nad modernizacją drogi dojazdowej do terenów rolniczych w Swobodnej mają naprawdę duże znaczenie. Ta inwestycja ułatwi komunikację i przewóz plonów. Dzięki dofinansowaniu z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego wysokości 86 000 zł (całość kosztów to 206 478,08 zł), gruntowa droga zostanie utwardzona. To istotna poprawa, bo warunki pracy dla okolicznych rolników naprawdę się polepsza.

Rekreacja, zielen... bo nie samą pracą człowiek żyje.

Urządzenie terenów zielonych oraz tworzenie miejsc do rekreacji to ważny punkt w strategii rozwoju gminy. Pierwszy etap zagospodarowania parku przy ul. Łużyckiej w Dobrym Mieście to kolejny przykład. Projekt ma wartość 65 000 zł, z czego 27 780 zł pochodzi z dofinansowania Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Planuje się, że ten dawny, leśny park stanie się atrakcyjnym miejscem do wypoczynku i rekreacji, całkiem dobrze wpisanym w istniejącą infrastrukturę turystyczną.

Strefa przemysłowa, bo chcemy być Dumni Lokalnie z naszych przedsiębiorców.

Prawdziwym liderem wśród wysokości pozyskanych środków, jest inwestycja w strefę przemysłową. To naprawdę duży projekt z budżetem blisko 45 mln zł (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polskiego Ład to aż 43 mln zł), które pozyskał poprzedni Burmistrz. Mowa o rozbudowie i modernizacji dróg, kanalizacji, oświetlenia oraz oczyszczalni ścieków... wszystko po to, by stworzyć nowoczesną przestrzeń dla inwestorów i rozwoju przemysłu. Co ciekawe, mimo że Burmistrz Beata Harań jest na tym stanowisku dopiero rok, to już pokazała, że potrafi działać dynamicznie, sprawnie i co najważniejsze efektywnie. Pierwszy przetarg bowiem, został unieważniony ze względów formalnych i tylko błyskawiczna interwencja, pozwoliła wznowić procedurę. A „kolejne” 43 mln będą ciężko pracować by stworzyć miejsce, które stanie się wymarzoną lokalizacją wszelakich inwestycji. Determinacji Gminy nie sposób nie zauważyć, regularnie składane są kolejne aplikacje o dofinansowanie na nowe inwestycje.

Krótko mówiąc, Dobre Miasto przeżywa obecnie prawdziwy bum inwestycyjny. Pod wodzą Burmistrz Harań kontynuowane są już rozpoczęte prace, ale jednocześnie aktywnie pozyskuje się środki na nowe, naprawdę ważne projekty. Wizja i zaangażowanie prowadzą Gminę ku przyszłości, która wydaje się bardzo obiecująca. I choć minął dopiero pierwszy rok kadencji, zespół kierowany przez lidera z prawdziwym talentem menadżerskim z pewnością sprawi, że wszyscy mieszkańcy będą mogli poczuć się „Dumni Lokalnie”.

HALA SPORTOWO-WIDOWISKOWA W ZESPOLE SZKÓŁ EKONOMICZNYCH I TECHNICZNYCH W PASŁĘKU NOWA ERA DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU ELBLĄSKIEGO

W dniu 15 września 2023 roku, po wielu miesiącach intensywnych przygotowań, podpisano umowę na budowę Hali Sportowo-Widowskiej przy Zespole Szkół Ekonomicznych i Technicznych w Pasłęku. Inwestycja ta stała się jednym z najważniejszych projektów w regionie, mającym na celu nie tylko poprawę infrastruktury sportowej, ale również wzmocnienie społeczności lokalnej.

Prace budowlane rozpoczęły się z impetem i przebiegały dynamicznie na terenie szkoły. Ich zakończenie budowy planowane było na 25 marca 2025 roku. Inwestycja była odpowiedzią na potrzeby nie tylko uczniów, ale także mieszkańców Pasłęka i okolic.

Hala Sportowo-Widowska o powierzchni użytkowej wynoszącej 1384 m² stała się miejscem, które z pewnością zmieniło krajobraz Pasłęka. Architektura obiektu, zaprojektowana przez pana Krzysztofa Popińskiego z warszawskiej Autorskiej Pracowni Architektury CAD sp. z o.o., łączy nowoczesne rozwiązania z funkcjonalnością. Wewnątrz hali znalazły się nie tylko przestronna sala główna z boiskiem sportowym i trybunami na 194 miejsca, ale także pomieszczenia dla trenerów, sędziów, salą narad oraz reżyserką – wszystko zaprojektowane z myślą o organizacji różnorodnych wydarzeń sportowych i kulturalnych.

Budowa hali miała swoje wyzwania. Dzięki determinacji Starosty Elbląskiego Macieja Romanowskiego oraz Dyrektora ZSEiT Mariana Matuszczaka udało się pozyskać środki na realizację tego wielkiego projektu. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 12 milionów złotych, z czego znaczną część sfinansowano z programu „Polski Ład” oraz z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Hala została oddana do użytku po ponad dwóch latach inten-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Elblągu

sywnych prac budowlanych. Nowoczesny obiekt sportowy z dodatkowym zapleczem, z pewnością wpłynie na rozwój fizyczny młodzieży oraz umożliwi organizację różnorodnych wydarzeń. Z niecierpliwością oczekiwano na moment, gdy uczniowie będą mogli korzystać z nowej hali, która miała stać się centrum sportowym dla całego powiatu elbląskiego. Oddanie

hali do użytku spotkało się z entuzjastycznym przyjęciem. Uczniowie z radością przystąpili do korzystania z nowego obiektu. Wszyscy zainteresowani sportem i rekreacją zyskali miejsce, które sprzyja aktywności fizycznej oraz promuje zdrowy styl życia wśród młodzieży. Hala nie tylko umożliwia organizację zajęć wychowania fizycznego, ale także będzie gospodarzem

rozgrywek sportowych, szkoleń, seminariów oraz wydarzeń kulturalnych.

Ważnym aspektem projektu była dostępność dla osób z niepełnosprawnościami. Budynek został zaprojektowany tak, aby spełniał wszystkie standardy, posiada windę, która zapewnia komfortowy dostęp do wszystkich jego części. Dodatkowo, uruchomiono proces zakupu nowoczesnego sprzętu sportowego, co jeszcze bardziej podnosi poziom oferowanych zajęć. Budowa Hali Sportowo-Widowskiej to nie tylko inwestycja w infrastrukturę, ale także w przyszłość młodzieży i całej społeczności lokalnej. Dzięki temu przedsięwzięciu Paslęk i jego okolice zyskały nowoczesne centrum sportowe, które stanie się miejscem wielu ważnych wydarzeń, od zajęć sportowych, po imprezy kulturalne. Z perspektywy czasu można z pełnym przekonaniem stwier-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Elblągu

dzić, że było warto stawić czoła wszelkim trudnościom. Hala Sportowo-Widowska to obiekt, który z pewnością wpłynie na rozwój pasji sportowych, integrację społeczności oraz pro-

mocję zdrowego stylu życia. Teraz, gdy jest już dostępny, wszyscy czekają z niecierpliwością na pierwsze wydarzenia, które na stałe zagospodzą w kalendarzu powiatu elbląskiego.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Elblągu

Źródło: Starostwo Powiatowe w Elblągu

Źródło: Starostwo Powiatowe w Elblągu

EŁK – 600 LAT TRADYCJI, NOWOCZESNOŚCI I SAMORZĄDNOŚCI

W roku 2025 świętujemy wyjątkowy jubileusz – 600-lecie lokacji Elku. To szczególny moment, który skłania do refleksji nad naszą historią, nad teraźniejszością i nad przyszłością, do której chcielibyśmy zmierzać. W ciągu ostatnich lat Elk przeszedł długą drogę w kierunku nowoczesności i innowacji.

ROK 2024 – FUNDAMENT NOWOCZESNEGO EŁKU

Miniony rok 2024 był dla Elku czasem intensywnej pracy i strategicznego planowania przyszłości. Kluczowym wydarzeniem było zatwierdzenie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Elku do 2030 roku. Równolegle inwestowaliśmy w infrastrukturę i przestrzeń publiczną. Wśród zakończonych inwestycji należy wspo-

mnąć przede wszystkim o zakończeniu budowy ul. Norwida czyli tzw. „małej obwodnicy”. Cała inwestycja obejmowała 4 etapy i pochłonęła blisko 43 mln zł, z czego pozyskane dofinansowanie pokryło ponad 77% czyli kwotę 33,3 mln zł. Rok 2024 był rokiem dużych inwestycji proekologicznych. Oddaliśmy do użytkowania nowy kocioł na biomasę w elckim Przedsiębiorstwie Ener-

getyki Ciepłej. Dzięki temu prawie 60% energii cieplnej w naszym mieście pochodzi ze źródeł wolnych od dwutlenku węgla. Po naszych ulicach jeździ już 6 autobusów elektrycznych, a w styczniu podpisaliśmy umowę na kolejne 4. Dzięki temu wiosną przyszłego roku Miejski Zakład Komunikacji będzie posiadać 10 autobusów elektrycznych.

INWESTYCJE – SZANSA NA ROZWÓJ I PRZYSZŁOŚĆ

Nie spoczywamy na laurach i planujemy kolejne inwestycje. W ambitnym projekcie budżetu miasta na rok 2025 uwzględniono rekordową kwotę 107 mln na dalszy rozwój kluczowych obszarów, takich jak nowoczesna infrastruktura, wysokiej jakości edukacja, bogata oferta kulturalna oraz ochrona środowiska naturalnego. Staramy się, by Elk był miejscem dobrym do życia dla mieszkańców (poprzez dostęp do komunikacji, systemu oświaty i miejsc pracy) oraz dla przedsiębiorców. Aby miasto mogło się rozwijać w oparciu o nowy model finansowania, kluczowa staje się jego atrakcyjność dla ludzi i dla biznesu.

INFRASTRUKTURA – KLUCZ DO ROZWOJU I NOWOCZESNOŚCI

Oddanie do użytku kolejnych odcinków strategicznej drogi ekspresowej S61, znanej jako **Via Baltica**, otworzyło Elkowi nowe możliwości komunikacyjne. Obecnie podróż samochodem do Warszawy zajmuje około 2 godzin.

Kolejnym ważnym projektem, który zrewolucjonizuje transport w regionie, jest modernizacja linii kolejowej **Rail Baltica**. Zakończona niedawno przebudowa stacji kolejowej w Elku, obejmująca budowę nowoczesnych peronów, nowego układu torowego oraz lokalnego centrum sterowa-

nia ruchem pociągów, jest tego doskonałym przykładem. W styczniu 2025 roku ogłoszono rekordowy przetarg na modernizację odcinka **Białystok – Elk**, który po zakończeniu prac umożliwi podróż z Białegostoku do Elku z prędkością do 200 km/h, w zaledwie 55 minut.

ROK JUBILEUSZOWY 2025 – ŚWIĘTO HISTORII I NOWOCZESNOŚCI

Rok 2025 to dla Elku czas wyjątkowy – nasze miasto z dumą obchodzi 600-lecie lokacji. Z tej szczególnej okazji przygotowaliśmy bogaty i różnorodny program wydarzeń, które mają na celu uczczenie tego ważnego momentu w historii Elku. Wśród zaplanowanych atrakcji znalazły się duże wydarzenia sportowe takie jak Gran Fondo Serie 2025 (24-25 maja),

Elk będzie również stolicą wydarzeń kulturalnych, na mieszkańców i gości czekają takie wydarzenia jak: 22. Światowy Festiwal Folkloru „Tęcza” (26-29 czerwca), 30. jubileuszowe Mazurskie Lato Kabaretowe Mulatka, VIII Elcki Festiwal Literatury i Muzyki „Elk, będzie czytane, będzie grane” (24-27 lipca) czy IX Forum Otwartego Regionalizmu (4-6 września).

35 LAT SAMORZĄDNOŚCI – FUNDAMENT LOKALNEJ SIŁY

Rok 2025 to również ważna rocznica dla całej Polski – obchodzimy 35-lecie odrodzenia samorządności. Elk jako jedna z gmin, która aktywnie skorzystała z tej fundamentalnej reformy, może poszczycić się licznymi osiągnięciami w zakresie rozwoju infrastruktury, edukacji, kultury i gospodarki. Dzięki zaangażowaniu kolejnych pokoleń mieszkańców i lokalnych władz, miasto dynamicznie się rozwija, stając się coraz bardziej atrakcyjnym miejscem do życia i inwestowania.

GŁOS PREZYDENTA MIASTA EŁKU, TOMASZA ANDRUKIEWICZA

„Rok 2025 jest dla naszego Elku czasem wyjątkowym. Obchodzimy nie tylko 600-lecie lokacji, co jest świadectwem

bogatej historii i tradycji naszego miasta, ale także 35-lecie odrodzenia samorządności w Polsce, która dała nam narzędzia do kształtowania naszej lokalnej rzeczywistości.

To doskonała okazja, by z głębi serca podziękować wszystkim, którzy przez lata przyczyniali się do rozwoju naszego Elku – wszystkim byłym prezydentom, radnym rady miasta, firmom, organizacjom pozarządowym oraz oddanym pracownikom samorządowym.

Ale największe, najważniejsze podziękowania należą się wszystkim naszym mieszkańcom. To dzięki Waszemu zaangażowaniu, Waszej pracy i Waszej miłości do tego miejsca Elk stał się nowoczesnym, dynamicznie rozwijającym się miastem. To Wasza zasługa.

Patrzymy w przyszłość z optymizmem i planujemy kolejne inwestycje, które służyć będą mieszkańcom i biznesowi. Wiemy, że łatwo nie będzie, ale chcemy by nasze miasto tętniło życiem i było miejscem, w którym dobrze się żyje.

Z całego serca zapraszam wszystkich do wspólnego świętowania tego wyjątkowego jubileuszu! Niech ten rok będzie dla nas wszystkich czasem radości, dumy i inspiracji do dalszego budowania przyszłości Elku”.

II Runda Mistrzostw Polski, Baltic Cup Skuterów Wodnych (17-18 maja), Bieg 600-lecia Elku (13 czerwca), XVIII Mazurskie Zawody Balonowe (24-27 lipca) czy Puchar Polski W Kolarstwie Przełajowym (27-18 grudnia).

Przed nami również koncerty. Wystąpią m.in.: Oskar Cymś i Wiktor Waligóra (30 maja), Enej (19 czerwca), Eska Music Tour Elk z udziałem Tymka, Maryli Rodowicz i Tribbsa (3 lipca) ale też Łąki Łan i Piotr Ziół (25 lipca), Happy Sad (26 lipca) i Daria ze Śląska (27 lipca).

Świadectwo ducha zachowane w kamieniu

Gmina Gietrzwałd, położona w sercu Warmii, od lat aktywnie angażuje się w ochronę i renowację dziedzictwa sakralnego. Dzięki pozyskanym przez ostatnie lata środkom z funduszy krajowych i unijnych, możliwe było przeprowadzenie licznych prac konserwatorskich, które przywracają blask zabytkowym obiektom i podkreślają ich znaczenie kulturowe oraz duchowe.

Dzięki skutecznemu pozyskaniu funduszy z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, gmina

Gietrzwałd przystąpiła do realizacji aż pięciu kluczowych inwestycji o łącznej wartości ponad 4 milionów złotych. Efekty tych działań już teraz widać w krajobrazie – odrestaurowane zabytki odzyskują swój dawny blask i znaczenie dla lokalnej społeczności.

Nowe oblicze gietrzwałdzkiej bazyliki i kaplicy św. Józefa

Jednym z najbardziej imponujących efektów prac jest konserwacja elewacji wieży bazyliki

pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Gietrzwałdzie – miejsca o wyjątkowym znaczeniu religijnym i historycznym, które każdego roku przyciąga tysiące pielgrzymów z całej Polski. Prace objęły również przyległą kaplicę św. Józefa oraz zabytkowe krużganki, które wkrótce zostaną całkowicie odnowione. Wyjątkowy efekt już teraz jest widoczny, choć pozostało jeszcze sporo pracy do wykonania.

To nie jedyne działania w Gietrzwałdzie. Znaczącą renowację przeszła również najstarsza część domu rekolekcyjnego archidiecezji warmińskiej – Domus Mariae. Od wielu lat pełni on ważną rolę w życiu duchowym regionu, goszcząc pielgrzymów i uczestników rekolekcji. Pierwotnie zaplanowano odsłonięcie zabytkowej, czerwonej cegły budynku. Podczas remontu odkryto jednak tynk z lat 30-tych XX wieku, który doskonale zachowany ma ogromną wartość historyczną.

Drugie życie kościoła ewangelickiego w Łęgutach

Zupełnie nowe oblicze zyskał także oryginalny kościół ewangelicki w Łęgutach. Dzięki dotacjom z budżetu gminy Gietrzwałd oraz Ministerstwa Kultury

i Dziedzictwa Narodowego, a przede wszystkim środkom z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, możliwe było przeprowadzenie gruntownego remontu. Obiekt zyskał nowy dach, odnowioną stolarkę okienną i drzwiową, a także nowoczesne systemy przeciwpożarowe i antywłamaniowe. Był to największy zarazem najważniejszy krok zabezpieczający budowlę przez zniszczeniem. To nie koniec prac, bo parafia stale pozyskuje środki i nie ustaje w ratowaniu pięknego zabytku.

Kapliczki – ciche strażniczki historii Warmii

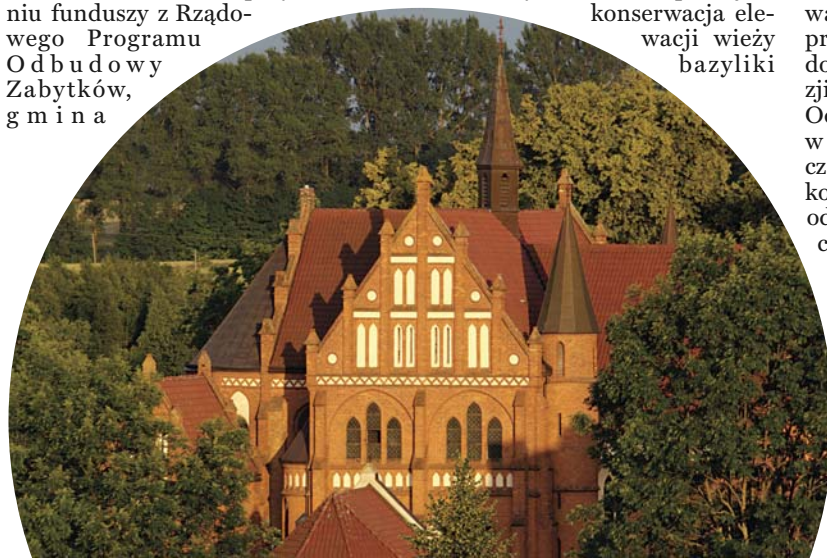
Nie mniej istotną część podjętych działań stanowi renowacja siedmiu zabytkowych kapliczek warmińskich zlokalizowanych w Gietrzwałdzie, Rentynach, Pęglitach, Sząbruku, Unieszewie, Worytach i Nagładach. Kapliczki te są nie tylko świadectwem lokalnej architektury sakralnej, ale także ważnymi punktami tożsamości kulturowej i religijnej mieszkańców. To nie jedyne objęte działaniami gminy Gietrzwałd kapliczki. Od lat podejmowane są wysiłki, aby sukcesywnie remontować kolejne obiekty. Wszak to przy nich odbywają się tradycyjne nabożeństwa majowe, modlitwy różańcowe i rodzinne

spotkania, które łączą pokolenia. Niezależnie od wyznania obserwujących, zachwycają jako arcydzieła małej architektury.

XV wieczny kościół pw. św. Mikołaja i Jana Ewangelisty w Sząbruku

W kościele św. Mikołaja w Sząbruku konserwatorzy odkryli zabytkowe polichromie z przełomu XV i XVI wieku, datowane na 1500 rok, czyli czas konsekracji świątyni. Malowidła, przedstawiające m.in. drogę krzyżową i św. Jerzego, były ukryte pod tynkiem od 1911 roku, a częściowo odsłonięto je już w latach 80. XX w. Jednak dopiero w czerwcu 2019 r. rozpoczęto gruntowne prace konserwatorskie. Dzięki nim możemy oglądać sceny z życia mieszczan. Prace były finansowane z funduszy unijnych, gminy Gietrzwałd oraz datków parafian. Wyremontowano także organy i schody na chór.

Gmina od lat pozyskuje środki na prace konserwatorskie i remonty obiektów sakralnych na swoim terenie. Działania gminy pokazują, jak ważna jest troska o dziedzictwo kulturowe i historyczne regionu. Wspierając restaurację zabytków sakralnych, samorząd przyczynia się do ocalenia unikalnej architektury, będących świadectwem religijności kolejnych pokoleń.

Działania samorządu Powiatu Iławskiego i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie dotyczące najbardziej wrażliwej części życia społecznego mają niezwykłą wagę – skupiają się na osobach najstarszych, najbardziej potrzebujących, które same w aktualnym momencie swojego życia nie mogą zadbać o siebie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie zostało utworzone na mocy Uchwały Rady Powiatu w Iławie z dnia 25 lutego 1999 roku w sprawie jego utworzenia. Jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej na szczeblu powiatowym. Obejmuje swoimi działaniami różne grupy społeczne. Udziela pomocy i wsparcia osobom z niepełnosprawnościami, starszym, schorowanym wymagającym umieszczenia w domu pomocy społecznej lub w ośrodku wsparcia – środowiskowym domu samopomocy. Obejmuje pomocą także najmłodszych – dzieci, które z różnych względów nie mogą wychowywać się w swoich rodzinach biologicznych są umieszczane w środowisku zastępczym, w rodzinach zastępczych lub w placówkach opiekuńczo - wychowawczych.

Na terenie Powiatu Iławskiego obecnie funkcjonują dwie całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, przeznaczone są dla 14 dzieci każda.

Powstanie ich uchroniło umieszczenie dzieci z naszego terenu w placówkach oddalonych od miejsca zamieszkania, co skutkowało by całkowitym zerwaniem więzi rodzinnych oraz środowiskowych. Obie placówki funkcjonują w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie. Pierwsza placówka to Dom dla Dzieci w Kisielicach, który rozpoczął działalność w 2018 r. druga to Dom dla Dzieci w Suszu, który został utworzony w marcu 2024 r.

- Obie placówki powstały w wyniku rosnących potrzeb i braku wystarczającej liczby miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej. - Jesteśmy przygotowani na nowe wyzwania, coraz więcej dzieci potrzebuje zaopiekowania, ponieważ ich rodziny są niewydolne wychowawczo – mówi **Bartosz Bielawski**, Starosta Powiatu Iławskiego. – Mimo, że powstaje z roku na rok coraz więcej rodzin zastępczych, nie zaspokajają one wszystkich potrzeb.

POMOC SPOŁECZNA w Powiecie Iławskim MA MOC!

Budowa Domu dla Dzieci Powiatu Iławskiego w Suszu była dużą inwestycją Powiatu. Całkowita wartość tej inwestycji wyniosła 8 348 833,60 zł

Budowa Domu dla Dzieci Powiatu Iławskiego w Suszu była dużą inwestycją Powiatu. Całkowita wartość tej inwestycji wyniosła 8 348 833,60 zł. Placówka powstała w bryle dobudowanej do istniejącego budynku szkoły, poddanej głębokiej termomodernizacji, w ramach której wykonano m.in. docieplenie budynku, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej, wymianę instalacji elektrycznej wewnętrznej, wymianę instalacji oświetleniowej wraz z osprzętem, modernizację kotłowni, modernizację centralnego ogrzewania i instalacji grzewczych wraz z wymianą źródła ogrzewania i montażem odnawialnych źródeł energii – instalacji fotowoltaicznej, montaż nowej windy osobowej. Ponadto wykonana została przebudowa ciągu komunikacyjnego przy budynku szkoły (nawierzchnie utwardzone; dojeżdżanie, miejsca postojowe) wraz z przebudową infrastruktury zewnętrznej.

Placówka w Suszu została zaprojektowana przy współpracy z pracownikami Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie i przeznaczona właśnie do użytkowania przez dzieci i młodzież.

Powierzchnia użytkowa Domu dla Dzieci w Suszu wynosi 511,46 m². Dom składa się z pomieszczeń mieszkalnych – 9 pokoi jedno i dwuosobowych, 4 łazienek z prysznicami, dużej kuchni z jadalnią, pomieszczeń rekreacyjnych – pokoju dziennego, sali komputerowej, sali do zajęć sportowych, pomieszczeń gospodarczych – magazynów, pralni, garderoby, pomieszczeń pracowniczych – pokoju wychowawców, pokoju koordynatora, pokoju pracy indywidualnej. Do dyspozycji dzieci zagospodarowano także teren wokół placówki, wykonano siłownię zewnętrzną, trampolinę ziemną, wykonano także ogródek,

wiatę rekreacyjną oraz budynek przeznaczony na cele gospodarcze.

Dom dla Dzieci Powiatu Iławskiego w Suszu to dla wychowanków w nim zamieszkujących dom, którego nie zapewniła im rodzina biologiczna. Spędzają w nim czas wolny, odpoczywają, ale także odrabiają lekcje, uczą się codziennych życiowych obowiązków, nawiązują prawidłowe relacje z innymi dziećmi i wychowawcami. Placówka zabezpiecza ich niezbędne potrzeby, obejmuje całodobową opieką przejmując wszystkie obowiązki rodziny biologicznej.

Zatrudniona kadra pedagogiczna zbudowała w placówce atmosferę przyjaźni, bezpieczeństwa, spokoju, które są tak niezbędne w domu każdego dziecka. Wszystkie te działania spowodowały, że wychowankowie traktują placówkę jak swój dom.

- Inną, dużą grupą społeczną obejmowaną wsparciem i zabezpieczoną przez Powiat Iławski są osoby niepełnosprawne, starsze i schorowane, które ze względu na swój stan nie mogą samodzielnie funkcjonować w środowisku i wymagają umieszczenia w domu pomocy społecznej – mówi Starosta **Bartosz Bielawski**. - Na terenie Powiatu Iławskiego funkcjonują dwa takie domy: - Dom Pomocy Społecznej w Lubawie z Oddziałem w Iławie oraz Dom Pomocy Społecznej w Suszu.

Coraz więcej dzieci potrzebuje zaopiekowania, ponieważ ich rodziny są niewydolne wychowawczo – mówi **Bartosz Bielawski**, Starosta Powiatu Iławskiego. – Mimo, że powstaje z roku na rok coraz więcej rodzin zastępczych, nie zaspokajają one wszystkich potrzeb.

Placówki mają charakter ponadlokalny, są domami stałego pobytu, a pobyt w nich jest odpłatny. Dom Pomocy Społecznej w Suszu jest przeznaczony dla 90 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie. Natomiast Dom Pomocy Społecznej w Lubawie z Oddziałem w Iławie przeznaczony jest dla 95 mieszkańców, w tym 37 miejsc przeznaczonych jest dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w siedzibie Domu w Lubawie i 58 miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych w Oddziale w Iławie. Domy Pomocy Społecznej z Powiatu Iławskiego są w stałym procesie zmian, dążąc do ciągłego polepszania warunków swoich mieszkańców, zmniejszając liczebność osób w pokojach, modernizując budynki, aranżując tereny zielone.

Pomoc i wsparcie potrzebującym to misja, która wymaga wielu szczególnych cech od osób zaangażowanych w jej udzielanie, głębokiej empatii i wrażliwości społecznej. Podejmując wyzwanie pracy na rzecz drugiego człowieka jesteśmy świadomi odpowiedzialności, która na nas spoczywa i w pełni angażujemy się w podejmowane działania.

SAMORZĄD TO PODSTAWA DEMOKRACJI

Od 1990 roku każdego 27 maja obchodzimy Dzień Samorządu Terytorialnego. Dlaczego akurat wtedy? To na pamiątkę pierwszych demokratycznych wyborów samorządowych z 1990 r. O ustanowieniu tego święta zdecydował 29 czerwca 2000 r. Sejm w specjalnej uchwale na 10-lecie odrodzenia polskiego samorządu terytorialnego.

Ustanawiając Dzień Samorządu Terytorialnego, Sejm podkreślił znaczenie samorządów dla tworzenia lokalnych więzi i budowy silnego państwa. „Dziś w działalności samorządu terytorialnego ma swój bezpośredni i pośredni udział wiele tysięcy obywateli, co jest podstawą demokratycznego państwa i społeczeństwa obywatelskiego” — czytamy we wspomnianej uchwale.

Burzliwe dzieje

W Polsce samorząd terytorialny we współczesnym rozumieniu ukształtował się w okresie zaborów i działał w okresie międzywojennym. Po II wojnie światowej, na mocy dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z 23 listopada 1944 r. początkowo został utrzymany, ale już w 1950 r. został całkowicie zniesiony ustawą z 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej.

W 1983 r. powołano w Polsce faszadowe struktury, które jedynie nazwy miały być samorządem terytorialnym, ale faktycznie pozbawione były kluczowych cech samorządności lokalnej — trochę na wzór Francji okresu napoleońskiego, kiedy to zniesiono faktycznie administrację samorządową, pozostawiając instytucje samorządowe z nazwy, ale będące wręcz wiścisłami instytucjami państwowymi.

O roku ów 1989...

To już dziś wiedzą wszyscy: rok 1989 zapoczątkował w Polsce wiele zmian — jednak najistotniejszą z nich była niewątpliwie transformacja ustrojowa państwa. W grudniu 1989 r. zostały wprowadzone zmiany w konstytucji, które gwarantowały demokratyczny system rządów i prawa obywatelskie. Transformacja wiązała się z szeregiem przemian społecznych oraz nową polityką gospodarczą państwa, była też początkiem odrodzenia samorządu terytorialnego w Polsce. Reforma administracji publicznej, w tym samorządu terytorialnego stanowiła jeden z najistotniejszych zadań kolejnych rządów od gabinetu Tadeusza Mazowieckiego poczynając. Pierwszy etap reformy udało się dokonać jeszcze w 1990 r., gdy utworzono samorząd terytorialny na szczeblu gminy. Od 27 maja 1990

Podział administracyjny Polski w latach 1975-1998

do 31 grudnia 1998 samorząd terytorialny istniał tylko na szczeblu gminy.

Kolejną poważną reformą dokonała się w 1998 r., gdy koalicja AWS-UW uchwaliła trójszczeblowy samorząd terytorialny, wprowadzając powiaty i znacząco zmniejszając liczbę województw. Wraz z wprowadzeniem 1 stycznia 1999 r. trójstopniowego podziału administracyjnego, samorząd także stał się trójszczeblowy: gminny, powiatowy i wojewódzki. Od 2002 r. wójt/burmistrz/prezydent miasta to funkcjonariusz publiczny będący zarazem organem wybieranym w wyborach powszechnych.

Powstanie gmin

Pierwsza debata na temat przedłożonych ustaw samorządowych odbyła się 25 i 26 stycznia 1990 r. Sprawozdawcą był Jerzy Stepien, ówczesny senator I kadencji, który przedstawił wysokiej izbie projekty ustaw o samorządzie terytorialnym, o ordynacji wyborczej do rad gmin, o pracownikach samorządowych i o zmianie Konstytucji RP. Wyróż-

nił trzy elementy reformy: zniesienie rad narodowych; zmiana zasad funkcjonowania państwowej administracji rządowej; stworzenie od podstaw samorządu terytorialnego.

Ostatecznie parlament uchwalił kilkanaście ustaw dotyczących reformy samorządu terytorialnego. Z punktu widzenia tego etapu historii samorządu za najważniejszą należy uznać ustawę o samorządzie terytorialnym⁴. Ustawa o samorządzie terytorialnym określała gminę jako przymusową — z mocy prawa wspólnotę samorządową i odpowiednie terytorium.

Natomiast przepisy wprowadzające tę ustawę określały datę wejścia w życie ustaw na dzień 27 maja 1990 r. Jednocześnie traciły moc inne przepisy dotyczące spraw w niej unormowanych. Gminy i miasta istniejące w dniu wejścia w życie ustawy, a także miasto stołeczne Warszawa, miasto Kraków, miasto Łódź, zachowały dotychczasową nazwę, obszar, granice i siedzibę władz. Miejscowości posiadające w dniu wejścia w życie ustawy status miasta ten status zachowały.

Jerzy Regulski w Senacie RP podczas konferencji poświęconej samorządowi po transformacji ustrojowej (2014)

Mapa Polski po 1999 r., gdy powstało 16 województw

Zespoły do reformy samorządu i administracji

12 stycznia 1991 r. powołany został rząd Jana Krzysztofa Bieleckiego, który podjął się wysiłku reformy administracji. Pracę nad reformą podzielono na trzy segmenty, które powierzono dwóm grupom. Pierwszą z nich był Zespół do Opracowania Koncepcji Zmian w Organizacji Terytorialnej Państwa, który pracował w dwóch zespołach roboczych: do spraw podziału przestrzennego i do spraw ustroju terytorialnego państwa. Drugą grupę stanowił Zespół do Spraw Administracji Państwowej, który zajmował się tematyką racjonalizacji i przebudowy administracji centralnej. Niezależnie od obu zespołów prace prowadzone były także w Urzędzie Rady Ministrów.

Samorządność jak zasada

Dziś zasada samorządności należy do naczelnych zasad ustrojowych państwa polskiego. Samorządowi terytorialnemu jest poświęcony przede wszystkim rozdział VII Konstytucji RP. Od 1 stycznia 1999 r. mamy trzy szczeble samorządu terytorialnego: gminy, powiaty i samorządy województw. Reforma administracji publicznej, w tym samorządu terytorialnego stanowiła jeden z najistotniejszych zadań kolejnych rządów, od gabinetu Tadeusza Mazowieckiego poczynając. Pierwszy etap reformy udało się dokonać jeszcze w 1990 r., gdy utworzono samorząd terytorialny na szczeblu gminy. Kolejną poważną reformą dokonała się w 1998 r., gdy koalicja AWS-UW uchwaliła trójszczeblowy samorząd terytorialny, wprowadzając powiaty i znacząco zmniejszając liczbę województw.

Jak powstał polski samorząd po roku 1989?

Po wyborach czerwcowych nowy parlament przystąpił do prac nad reformą samorządową. Było to za-

gadnienie nieznane, gdyż przez lata „samorząd” był fasadą centralnie zarządzaną przez partyjnych dygnitarzy. Już 29 lipca 1989 r. Senat przyjął uchwałę o podjęciu inicjatywy ustawodawczej. Depozytariuszem prac była senacka Komisja Samorządu Terytorialnego, a zaplecze eksperckie stanowił Jerzy Regulski, pełnomocnik rządu do spraw reformy samorządu terytorialnego wraz ze swoim zespołem, który podczas obrad Okrągłego Stołu był też jednym ze współprzewodniczących zespołu ds. samorządowych.

Tego samego dnia została powołana senacka Komisja Samorządu Terytorialnego, której przewodniczącym został także Jerzy Regulski. To na tej komisji i jej zapleczu eksperckim składającym się w znacznej mierze z osób wchodzących w skład Społecznej Rady Legislacyjnej przy NSZZ „Solidarność” spoczął cały ciężar prac. Ich efektem było wytyczenie fundamentalnych zasad, na jakich powinien oprzeć się konstruowany samorząd — czyli:

- Szczeble samorządu terytorialnego muszą być oddzielone od władzy rządowej, zarówno w formie uchwałodawczej jak i wykonawczej.
- Kontrola państwowa ma dotyczyć tylko sfery legalności działań organów samorządu, a nie celowości. Organem kontroli ma zostać wojewoda. Na jego decyzję będzie przysługiwało odwołanie i skarga do sądu.

- Ochrona prawna samorządu.
- Prawo do zrzeszania się w związki gmin i miast.
- Wolne i demokratyczne wybory do samorządów, na szczeblu gminy bezpośrednie, a województwa — pośrednie.

Magdalena Maria Bukowiecka

Korzystałam z opracowania Dominiki Teclaw pt. „Ewolucja samorządu terytorialnego w Polsce w latach 1989–1998” oraz z materiałów na stronie historia.org.pl.

Czy zaledwie po przejechaniu z Olsztyna 25 kilometrów możemy być już na Mazurach i korzystać z ich wszystkich uroków? Czy to możliwe? Tak. Gmina Jedwabno to część Mazur położona najbliżej Olsztyna. Raptem po kilkudziesięciu minutach jazdy jesteśmy już z powrotem w wojewódzkim centrum, którym jest Olsztyn. Z tego powodu gmina Jedwabno jest idealnym miejscem do wypoczyniania, osiedlania się i zamieszkania dla olsztyniaków jak również dla osób pracujących w tym mieście.

Fot. zbioru UG Jedwabno/Paweł Adamski

Do dyspozycji mamy tutaj wiele ciekawie i uroczo położonych nieruchomości i obiektów, zarówno do zakupu, jak i pod wynajem. Gmina Jedwabno ma charakter wybitnie turystyczny. Jej obszar to 311 km², z czego 69 % tej powierzchni to lasy, pełne różnych gatunków zwierząt. Na jej terenie znajduje się aż 38 jezior, z których te najbardziej znane to Świętajno (w obrębie miejscowości Narty, Warchały i Brajniki), Dłużek, Małszewskie i Głębock.

Wszystkie jeziora są bardzo czyste, gdyż aż 80% mieszkańców tej wiejskiej gminy ma kanalizację. Jezioro Świętajno uchodzi za jedno z najczystszych w Polsce i od lat ściągają rzesze turystów z całego kraju. Największe zainteresowanie budzi plaża w miejscowości Warchały, nazywana Złotymi Piaskami, gdzie w letnie weekendy przebywa do 10 000 osób. Dogodne połączenia komunikacyjne z Olsztynem i Warszawą sprawiają, iż wielu mieszkańców tych i innych miast posiada tutaj swoje domy let-

niskowe, których jest prawie 1 000. Bazę turystyczną uzupełniają liczne pensjonaty, ośrodki wypoczynkowe, kempingi, restauracje i bary, a także czterogwiazdkowy hotel Natura Mazur w Warchalach. Dlatego w sezonie letnim tereny te odwiedzają mnóstwo turystów. Od lat korzystają oni ze zdrowego powietrza, pięknych lasów i czystych wód oferowanych przez gminę Jedwabno. W bezpośrednim sąsiedztwie granic gminy Jedwabno znajduje się Port Lotniczy Olsztyn - Mazury w Szymanach zapewniają-

cy połączenia lotnicze w najważniejszych kierunkach.

Lokalnym centrum jest oczywiście Jedwabno, liczące 1 300 mieszkańców. Znajduje się tutaj znakomite wyposażony Zespół Szkolno - Przedszkolny, do którego uczęszcza młodzież z terenu całej gminy, wraz z halą sportową. Do dyspozycji mieszkańców i turystów jest Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Biblioteka Publiczna, Środowiskowy Dom Samopomocy, stacja benzynowa Orlen, Bank Spółdzielczy, ośrodek zdrowia, Urząd Gminy. Swoje usługi świadczy tu szereg firm budowlanych i transportowych oraz warsztaty samochodowe.

Do walorów geograficznych, przyrodniczych, komunikacyjnych i turystycznych dochodzą atuty społeczne. Liczba stałych mieszkańców jest bardzo niewielka, wynosi raptem niespełna 3 700 mieszkańców, czyli niecałe 12 mieszkańców na 1 km². Jednak ze względu na wielokulturowość i społeczną inicjatywę tworzą barwną i kolorową mieszkankę. Działają tutaj ponad 20 stowarzyszeń, zarówno kulturalnych i gospodarczych, jak również zajmujących się innymi dziedzinami życia społecznego. Do najbardziej znanych należy Stowarzyszenie Kulturalne „Taneczniczki” prowadzące Zespół Pieśni i Tańca „Jedwabno”, organizujące co roku festiwal folklorystyczny w Jedwabnie. Jest to obszar z bogatą kulturą, historią, folklorem i wieloma tajemnicami. Tutaj wypoczywają znani artyści i twórcy.

Istotnym elementem integrującym mieszkańców jest 18 sołectw, które tworzą gminę Jedwabno. Każde sołectwo posiada swój własny fundusz sołecki i w jego ramach mieszkańcy danej miejscowości co roku bezpośrednio decydują o sposobie jego wydatkowania, przeznaczając te środki choćby na budowę i wyposażenie placów zabaw, doposażenie świetlic wiejskich, budowę oświetlenia ulicznego czy też na działania kulturalne. Dzięki temu czują się prawdziwymi gospodarzami swoich wsi. Fundusz sołecki jest jednym z najważniejszych czynników wspierających rozwój poszczególnych miejscowości, a jednocześnie elementem i przykładem daleko idącej samorządności, dającym mieszkańcom możliwość bezpośredniej realizacji wielu własnych pomysłów i zadań. Ta forma aktywności i integracji mieszkańców stała się w ostatnich latach jednym z motorów rozwoju gminy Jedwabno. Wzbogaca to lokalny krajobraz społeczny i kulturowy.

Gmina Jedwabno z pewnością jest jednym z miejsc, w których warto żyć, mieszkać i wypoczywać. Nie tylko w sezonie turystycznym, ale przez cały rok. Po więcej informacji zapraszamy na stronę internetową gminy Jedwabno: www.jedwabno.pl, a także na profil Gminy Jedwabno w serwisie społecznościowym Facebook. Materiały filmowe z gminy Jedwabno z różnych dziedzin można obejrzeć w serwisie Telewizja Jedwabno pod adresem internetowym www.jedwabno.kopernik.tv.

Fot. zbioru UG Jedwabno/Paweł Adamski

Zapraszamy do gminy Jedwabno!

INWESTYCJE, KTÓRE REALNIE ZMIENIAJĄ OBLICZE GMINY KĘTRZYN

W ostatnich latach Gmina Kętrzyn konsekwentnie realizuje strategię rozwoju opartą na skutecznym pozyskiwaniu środków zewnętrznych oraz racjonalnym gospodarowaniu budżetem własnym. Szczególny nacisk kładziony jest na modernizację infrastruktury drogowej, poprawę efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej oraz działania proekologiczne. Dzięki wsparciu z Rządowego Funduszu Polski Ład – Programu Inwestycji Strategicznych oraz środków unijnych, w gminie realizowane są liczne inwestycje, które realnie przekładają się na wzrost komfortu życia mieszkańców.

Nowe drogi – lepsza jakość życia mieszkańców

Rozwój infrastruktury drogowej to jeden z głównych priorytetów inwestycyjnych Gminy Kętrzyn. Dzięki skutecznemu pozyskiwaniu środków zewnętrznych możliwa jest realizacja ambitnych projektów, które poprawiają codzienne życie mieszkańców oraz zwiększają atrakcyjność całego regionu.

Obecnie prowadzone są intensywne prace remontowe i modernizacyjne dróg gminnych w miejscowościach: Wopławki, Wilkowo, Gnatowo Kolonia, Bałtrucie, Mar-

Przed i po budowie parkingu i modernizacji Urzędu Gminy Kętrzyn

szewo, Nowa Różanka, Trzy Lipy oraz Muławki. Łączna wartość tych inwestycji przekracza 6,5 mln zł, z czego aż 6 131 558,86 zł pochodzi z Rządowego Funduszu Polski Ład.

Dzięki kolejnemu dofinansowaniu z tego samego programu realizowane są także inwestycje drogowe w Pożarkach i Filipówce. W Pożarkach przebudowywana jest droga o długości 1,04 km, natomiast w Filipówce – 1,157 km. Wartość tych zadań wynosi łącznie ponad 3,8 mln zł, z czego aż 3 732 488,97 zł pochodzi z budżetu państwa.

Pod koniec 2024 roku zakończono również przebudowę dwóch dróg w Nowej Wsi Kętrzyńskiej. Całkowity koszt tych prac wyniósł 419 tys. zł, z czego 410 350,30 zł zostało pokryte z Funduszu Polski Ład.

Ważnym elementem działań infrastrukturalnych Gminy Kętrzyn jest także rozwój bezpiecznej i komfortowej sieci ścieżek rowerowych. W 2024 roku, przy współudziale

Powiatu Kętrzyńskiego, Miasta Kętrzyn oraz Gminy Kętrzyn, zrealizowano pierwszy etap ścieżki rowerowej prowadzącej z Karolewa do Terenu Rekreacyjno-Wypoczynkowego nad jeziorem Mój w Czernikach. Wartość inwestycji wyniosła ok. 5 mln zł, z czego 4 702 500,00 zł stanowiło dofinansowanie. W maju zakończono drugi etap – od jeziora Mój w Czernikach do wiaduktu w Parczu. Koszt tej części wyniósł ponad 6,3 mln zł, a dofinansowanie – 5 691 576,88 zł. Inwestorem całego przedsięwzięcia był Związek Gmin Barcja, a środki pochodziły z Programu Inwestycji Strategicznych w ramach Polskiego Ładu.

Te inwestycje to realna poprawa jakości życia mieszkańców – zwiększają bezpieczeństwo, ułatwiają codzienne przemieszczanie się oraz umożliwiają aktywny wypoczynek i korzystanie z uroków naszego regionu. Nowe drogi i ścieżki rowero-

we to także szansa na dalszy rozwój turystyki i lokalnej gospodarki.

Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej – inwestycja w przyszłość

W 2023 roku rozpoczęto kompleksową termomodernizację budynku Urzędu Gminy Kętrzyn. Zakończenie inwestycji nastąpiło w 2025 roku. Było to jedno z kluczowych zadań samorządu, na które od lat poszukiwano źródeł finansowania. Inwestycja została zrealizowana przy całkowitym koszcie 5 mln zł, z czego wkład własny gminy wyniósł około 700 tys. zł.

W 2025 roku przy Urzędzie Gminy rozpoczęto również budowę parkingu wraz z odwodnieniem. Parking został częściowo utwardzony kostką granitową, a prace mają potrwać do końca sierpnia bieżącego roku. Wartość inwestycji to 389 733,03 zł, z czego 381 431,71 zł stanowi dofinansowanie z Funduszu Polski Ład.

W ramach dalszych działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej zrealizowano także montaż pomp ciepła przy Szkole Podstawowej w Karolewie oraz świetlicy wiejskiej w Mażanach. Dodatkowo zainstalowano instalacje fotowoltaiczne na budynkach użyteczności publicznej. Równolegle przeprowadzono modernizację świetlicy w Mażanach. Łączny koszt tych zadań przekroczył 2 mln zł i został sfinansowany z Funduszu Polski Ład oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020 (Leader+, LGD Barcja).

Pod koniec 2024 roku zakończono także budowę remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Wilkowie. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 2 496 602,16 zł. Projekt został sfinansowany z Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład 1 100 000,00 zł oraz Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych 850 000,00 zł.

Budowa nowej remizy OSP Wilkowo

Przed i po termomodernizacji Urzędu Gminy Kętrzyn

Przed i po przebudowie drogi w Nowej Różance

Przed i po modernizacji
świetlicy w Mażanach

W trakcie przebudowy
drogi w Filipówce

W trakcie przebudowy
drogi w Pożarkach

Ścieżka rowerowa ETAP I

Ścieżka rowerowa ETAP I

Miejsce obsługi rowerów -
ścieżka rowerowa ETAP I

Ścieżka rowerowa ETAP II

Ścieżka rowerowa ETAP II

Inwestycja w edukację i młode talenty

Obejmując Urząd Wójta, obiecałem wprowadzenie stypendiów za osiągnięcia naukowe dla uzdolnionych uczniów ze szkół podstawowych, których organem prowadzącym jest Gmina Kętrzyn. Od 2014 roku co miesiąc przekazuję ze swojego wynagrodzenia kwotę 500 zł na ten cel, a od 2022 roku – 1000 zł. Środki te przeznaczone są m.in. na wspieranie edukacji uczniów osiągających wysokie wyniki w nauce.

Patrzmy w przyszłość – kolejne plany inwestycyjne

Patrząc w przyszłość, wskazujemy kolejne cele i działania, które planujemy wspólnie realizować. W 2025 roku zaplanowano opracowanie dokumentacji technicznej na termomodernizację Szkoły Podstawowej w Kruszewcu jak i dla budowy i przebudowy dróg w miejscowościach: Nowa Różanka, Biadaszki Małe, Smokowo-Smokowo Stare, Karolewo, Gałwuny, Gnатовo, Muławki, Nowa Wieś Kętrzyńska, Kwiedzina, Cegielnia, Pręgowo oraz Stachowizna.

Dziękuję mieszkańcom za zaufanie i wsparcie. Wspólnie zmieniamy naszą gminę – krok po kroku, inwestycja po inwestycji. Życzę wszystkim, aby każda zrealizowana inicjatywa przynosiła realne korzyści, bezpieczeństwo oraz powody do dumy z miejsca, w którym żyjemy.

Z wyrazami szacunku,
Wójt Gminy Kętrzyn
Paweł Bobrowski

Przed i po przebudowie
drogi w Woptawkach

Przed i po przebudowie
drogi w Nowej Różance

Burmistrz Kisielice
Beata Lejmanowicz

Kisielice to malownicze miasteczko położone w powiecie iławskim nad rzeką Gardeją. Powstało z woli niemieckiego rodu Stangów, który osiedlił się w tych terenach w 1260 roku.

Bogatą historię dziejów, żyjących niegdyś tu ludzi ich rodzaj pracy, zamieszkałość i kulturę można poznać odwiedzając Muzeum Interaktywne, które mieści się w zabytkowym budynku miejscowej Szkoły Podstawowej. Przybywający tu liczni goście doświadczają przeniesienia w czasie podczas projekcji prezentowanych treści. Niniejszy artykuł natomiast jest zaproszeniem czytelnika do poznania współczesnych Kisielice. Zobaczenia naszego miasteczka i naszych wsi, Poznania żyjących tu ludzi i ich aktywności na rzecz naszej Małej Ojczyzny.

Działamy w licznych organizacjach pozarządowych rozwijając demokratyczne społeczeństwo. Ubogacamy się w ten sposób na wielu płaszczyznach i w różnorodnych grupach wiekowych. „Pogranicze” to Stowarzyszenie Historyczno-Badawcze, zrzesza pasjonatów historii z terenów Gminy Kisielice i okolic działając tym samym na rzecz ochrony i zachowania dziedzictwa historyczno-kulturowego Gminy Kisielice i regionu.

Członkowie stowarzyszenia badają i upowszechniają wiedzę historyczną o regionie w formie działalności publicystycznej, informacyjnej i edukacyjnej.

Gromadzone z wielką troską pamiętki, dokumentacja zabytków oraz prywatne zbiory przekazane w formie użyczenia można oglądać we wspomnianym Muzeum.

Turnieje sportowe m.in. piłki nożnej, piłki siatkowej plażowej, piłki koszykowej to działania naszych prężnie działających organizacji na czele z MLKS „OLIMPIA” Kisielice, Uczniowskim Klubem Sportowym „Dłuzek” przy Szkole Podstawowej w Goryni i Młodzieżowym Klubem Sportowym „Huragan” w Klimach.

Aktywność kobiet widoczna jest głównie w Kolach Gospodyń Wiejskich, „Jędrzychowianki” Koło Gospodyń w Łęgowie, kolejne „Nasza Wieś Biskupiecka” Stowarzyszenie „Nasza Przyszłość w Butowie” Koło Gospodyń K i Stowarzyszenie „Na rzecz rozwoju wsi Klimy.

Panie organizują konkursy kulinarne, święta lokalne, włączają się w organizację dożynek wiejskich i gminnych, organizują liczne wyjazdy edukacyjne i turystyczno-wypoczynkowe.

Lubimy przeszłość, żyjemy w teraźniejszości, patrzymy w przyszłość

Mieszkańcy wsi Jędrzychowo zwiedzą Podlasie dzięki działalności Stowarzyszenia „Sami Swoi” Jędrzychowo”. Liczne wyjazdy mieszkańców Kisielice, między innymi do Doliny Kłodzkiej, Pragi, Wambierzyca oraz Gór Stołowych zorganizowane były przez Stowarzyszenie „Razem”. Wyjazd członków „Polskiego Związku Niewidomych Okręg Warmińsko-Mazurski, Koło Iława” w celu poznania historii i bogactwa dóbr kultury Fromborka oraz Lidzbarka Warmińskiego.

Stowarzyszenie „Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów” oddział rejonowy w Kwidzynie, koło w Kisielicach organizuje wspólne biesiadowanie seniorów, liczne spotkania tematyczne i wyjazdy.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Suszu wraz z Warsztatem Terapii Zajęciowej w Suszu, to ośrodki które są miejscem dziennego pobytu potrzebujących mieszkańców także naszej okolicy.

Przykłady powyższych działań odzwierciedlają kreatywność i kompetencje osób zaangażowanych w wymienionych organizacjach. Wszyscy zasługują na uwagę i wdzięczność.

Wprowadzamy innowacje – tworzymy wioski tematyczne

Walory przyrodnicze naszego regionu, aktywność liderów wspólnot i zrzeszonych organizacji a przede wszystkim Małe Granty Sołeckie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego pozwalają nam urzeczywistniać marzenia związane z rozwojem wsi tworzących naszą Gminę. W bezpośredniej przyszłości realizowany będzie Projekt „Złota Rybka spełnia marzenia” – odnowa naszej wsi. Rozwój dotyczy wsi Goryń. Powstaną miejsca wypoczynku, rekreacji, integracji społecznej i pielęgnowania lokalnej tradycji. Każdy kto zdecyduje się odwiedzić wieś będzie mógł doświadczyć walorów turystycznych i kulturowych jakimi ona dysponuje.

Kolejny projekt dotyczy wsi Jędrzychowo „Wieś Żurawi” Obejmuje budowę ścieżki dydaktycznej, która koncentruje się na ekosystemie jeziora

Papówka z żyjącymi tam żurawiami. Będzie tu trzystumetrowa ścieżka z tablicami informacyjnymi prezentującymi florę i faunę regionu. Piękno terenu można będzie również podziwiać z wieży widokowej.

Plan Odnowy Wsi to szansa na łączenie edukacji z turystyką, na współpracę organizacji pozarządowych, szkół i lokalnych instytucji. To poprawa jakości życia mieszkańców, zwiększenie zaangażowania społeczności i integracja.

Cieszą nas zrealizowane inwestycje

Jak w większości Gmin w Polsce tak i u nas troszczymy się o drogi. Zrealizowaliśmy kolejno następujące inwestycje:

Przebudowa ulicy Zagrodowej

Dofinansowanie zostało przekazane Gminie Kisielice w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. W ramach realizacji inwestycji wykonano odcinek drogi o nawierzchni asfaltowej o długości 1100 m. Wartość inwestycji ogółem (zł) 2 020 326,39 zł

Otrzymane dofinansowanie 1 805 000,00 zł

Przebudowa drogi w miejscowości Jędrzychowo

Zakończyliśmy realizację zadania polegającego na przebudowie drogi w miejscowości Jędrzychowo. Do-

finansowanie zostało przekazane Gminie Kisielice w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Przy współfinansowaniu gminy wykonano nową nawierzchnię asfaltową.

Wartość ogółem (zł) 2 381 946,39 zł
Otrzymane dofinansowanie (zł) 1 960 000,00 zł

Przebudowa ul. Cmentarnej w Kisielicach

Dofinansowanie zostało przyznane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. W ramach realizacji inwestycji dokonano przebudowy tej ulicy, na odcinku o długości 88 m.

Wartość ogółem (zł) 180 109,40 zł
Otrzymane dofinansowanie (zł) 95 443,00 zł

Trwa „Remont i przebudowa budynków Zespołu Szkół w Kisielicach wraz z zagospodarowaniem terenu”

W 2024 roku rozpoczęto kolejny etap zadania inwestycyjnego polegającego na remoncie Zespołu Szkół w Kisielicach, który jest wpisany do rejestru zabytków. Inwestycja realizowana jest ze środków własnych Gminy Kisielice oraz z dofinansowania pozyskanego w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Zakres prac obejmuje działania konserwatorskie i restauratorskie – m.in. prace przy elewacjach, we wnętrzach, stolarce drzwiowej, posadzkach i schodach. Prowadzone są również roboty sanitarne, elektryczne i budowlane w dwóch budynkach zespołu szkół, łączniku oraz hali sportowej. W ramach zagospodarowania terenu przewidziano remont boiska wielofunkcyjnego oraz wymianę ogrodzenia wokół wspomnianych obiektów. Zakończenie realizacji zadania, zgodnie z zawartą umową, planowane jest na drugą połowę 2025 roku.

Wartość zadania: 6 690 273,13 zł w tym dofinansowanie: w wartości 4 999 680,00 zł

Zakończyliśmy i oddaliśmy do użytku salę sportową dla osób niepełnosprawnych w tym dzieci i młodzież do rehabilitacji i rekreacji przy Szkole Podstawowej w Łęgowie

W ramach przedsięwzięcia wybudowano salę gimnastyczną wraz z zapleczem higieniczno-sanitarnym, zaadaptowano pomieszczenia na cele socjalne w istniejącym budynku szkoły oraz wykonano utwardzoną drogę wewnętrzną do parkingu zlokalizowanego po północnej stronie szkoły. Nowy obiekt służy zarówno celom rehabilitacyjnym, jak i rekreacyjnym, umożliwiając aktywizację fizyczną osób o różnych potrzebach i poziomach sprawności. Wartość zadania: 2 366 274,62 zł w tym dofinansowanie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON): w wartości 1 010 400,00 zł

Rozwijamy młodzież

W projekcie „Równe szanse – warsztaty foto - video” skupiamy dzieci z gminnych szkół. W ten sposób uczestnicy kształtują kompetencje społeczne. MGOK kładzie nacisk na rozwijanie zainteresowania i pasji dzieci. Tematyka mediów społecznościowych jest współczesnej młodzieży bardzo bliska dlatego chętnie angażują się w fotografovanie i nagrywanie. Poznają przy tym środowisko i ciekawych ludzi. Zarejestrowane doświadczenia stają się materiałem do interesujących publikacji.

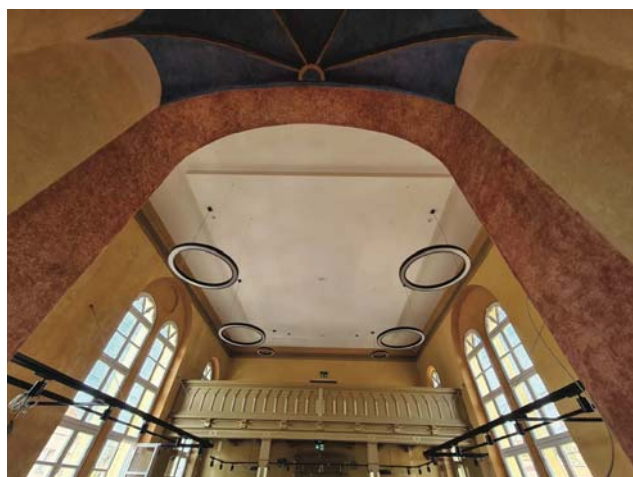
Na uwagę zasługuje wydarzenie z minionego roku, które niezwykle pozytywnie wpływa na integrację nie tylko gminnej ale powiatowej społeczności. Wydarzenie współfinansowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością i Współorganizowane ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnym” Rozwini Skrzydła” Rywalizacje sportowe, poczęstunek, wręczenie nagród i występy taneczne dzieci wszystko to daje radość przyzajnego współistnienia.

Wytrwale naprzód

Jesteśmy małą gminą ale z dużymi możliwościami. Nasz typowo rolniczy charakter i szacunek dla tradycji pozwala nam z odwagą patrzeć w przyszłość i otwierać się na nowość.

JAK ZDOBYĆ PIERWSZY MILION?

Podczas XIX już konferencji PR w Samorządzie i Administracji Państwowej ogłoszono wyniki kolejnej edycji konkursu Kryształ PR-u, którego celem jest promowanie wartościowych inicjatyw i kreatywnych rozwiązań z wykorzystaniem narzędzi public relations. Jedno z wyróżnień uzyskał Powiat Olsztyński.

blasku, Powiat postanowił w 2022 roku zgłosić projekt do konkursu Nasz Zabytek, organizowanego co roku przez Fundację „Most the Most” Banku Gospodarstwa Krajowego. Zgodnie z jego regulami mieszkańcy województwa mieli zadecydować w głosowaniu internetowym, na renowację którego obiektu na Warmii i Mazurach trafi nagroda w wysokości miliona złotych.

Udział w tym konkursie poparty został kampanią PR realizowaną przez komórkę promocji olsztyńskiego starostwa. Liczne artykuły w tradycyjnych mediach i online, posty w mediach społecznościowych, kampanie

Złożone z profesjonalistów jury, któremu przewodniczył, prof. Sławomir Smyczek z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, w kategorii najlepsza promocja/event instytucji kultury zdecydowało o wyróżnieniu działań prowadzonych przez olsztyńskie starostwo, związanych z rewitalizacją XIX-wiecznego budynku dawnej bożnicy żydowskiej w Barczewie i utworzeniem w nim Powiatowego Atelier Kultury „Synagoga”.

Właścicielem obiektu samorząd powiatu stał się w połowie lipca 2021 roku. Przejął go nieodpłatnie od Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego „Pojezierze”, które nie było już w stanie utrzy-

graficzne i marketing szeptany spowodowały, że udało się przekonać mieszkańców powiatu do wsparcia tej inicjatywy.

– Udało nam się tą drogą wywołać wspólne ruszenie, dzięki któremu w walce na głosy mieszkańców barczewska synagoga pokonała prawie czterdzieści innych zabytkowych obiektów zgłoszonych do konkursu i została jego laureatem – dodaje Andrzej Abako, starosta olsztyński. – W ten sposób zdobyliśmy pierwszy milion na jej rewitalizację.

mywać budynku i działającej w nim galerii sztuki.

– W tym czasie budynek wymagał gruntownego remontu i prac konserwatorskich – wspomina Krystyna Sztet, powiatowa radna i społeczny kustosz synagogi. – A jest to przede wszystkim cenny zabytek – jeden z niewielu zachowanych judaików na terenie dawnych Prus Wschodnich, a obecnie Warmii i Mazur.

Aby zdobyć pieniądze na gruntowną rewitalizację obiektu i przywrócić mu dawnego

Kolejny etap konkursu Fundacji „Most the Most” i kampanii prowadzonej przez komórkę promocji olsztyńskiego starostwa miała na celu zmotywowanie lokalnej społeczności do określenia funkcji, które synagoga mogłaby pełnić po przeprowa-

dzeniu kompleksowych prac budowlanych.

Działania PR-owskie prowadzone przez starostwo zapewniły projektowi rozpoznawalność społeczną i medialną, w efekcie czego nie tylko udział w konkur-

sie fundacji zakończył się sukcesem. Wszystkie te elementy przyczyniły się do pozyskania kolejnych środków niezbędnych do kompleksowej modernizacji obiektu i przystosowania go do działalności kulturalnej. Cały projekt kosztował 3,4 mln zł, z czego 1,3 mln starostwo pozyskało z Polskiego Ładu, ponad 50 tys. zł od Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Resztę stanowiły pieniądze z budżetu Powiatu Olsztyńskiego.

Chociaż trwa jeszcze zagospodarowywanie otoczenia budynku, po 1,5 roku prac budowlanych i konserwatorskich, 10 grudnia 2024 roku odbyła się oficjalna inauguracja działalności Powiatowego Atelier Kultury „SYNAGOGA” w Barczewie – placówki kultury zarządzanej przez Starostwo Powiatowe w Olsztynie. W tym roku instytucja prowadzi już regularną działalność zgodnie z opracowanym kalendarzem imprez.

„Czynnikiem decydującym o sukcesie projektu Synagoga, zachowaniu dla współczesnych i potomnych cennego zabytku oraz powstaniu nowego miejsca na mapie kulturalnej Warmii i Mazur były działania PR prowadzone przez zespół pracowników promocji olsztyńskiego starostwa. Zostały one ukierunkowane na budowanie pozytywnych relacji z mieszkańcami oraz mediami, a także na kształtowanie pozytywnej opinii o zabytku. To zaowocowało nowym życiem synagogi w Barczewie i przyczyniło się do integracji lokalnego środowiska wokół dziedzictwa kulturalnego regionu...” – napisali w uzasadnieniu do swojej decyzji członkowie jury konkursu Kryształ PR-u.

Jak wynika z badań dotyczących obecności medialnej Synagogi w Barczewie, przeprowadzonych przez Instytut Monitorowania Mediów, w okresie od czerwca 2021 roku do grudnia 2024 roku na jej temat ukazało się 1030 publikacji oraz napisane zostały 63 posty i komentarze. Łącznie dotarły one do ponad 9 milionów odbiorców. Ekwiwalent reklamowy tych publikacji (AVE) wyniósł ponad 2,1 mln zł.

Lato 2025 w Perle Mazur

MAZURY
SPONSOR KALENDARZA LAKE HILL
RESORT & SPA

CZERWIEC

- 1 **KONCERT MUZYCZNI SPADKOBIERCY, WYSPA DZIECI, DWA PLUS JEDEN**
AMFITEATR – WYSTĄPIĄ: KAYAH, NATALIA SIKORA, PAWEŁ STASIAK
HALINA MŁYNKOWA, MAJA GOLEC, ANDRZEJ RYBIŃSKI
ANDRZEJ PIASECZNY, ANIA DĄBROWSKA, ANIA RUSOWICZ
- 6 **PARADA SMOKÓW**, PLAC TYSIĄCLECIA-AMFITEATR
- 7 **IV REGATY MEMORIAŁOWE KPT. KRYSZTOF CHOJNOWSKIEJ-LISKIEWICZ**
- 7-8 **TURNIEJ RYCERSKI O WŁÓCZNIĘ ŚW. JERZEGO**, ZAMEK
- 8 **PÓŁMARATON ŚW. JERZEGO**, AMFITEATR
- 13-15 **SPORTOWY WEEKEND W OSTRÓDZIE**
- 13-14 **PUCHAR POLSKI W WAKEBOARDZIE**, WAKEPARK OSTRÓDA
- 14 **WYŚCIG MTB O PUCHAR BURMISTRZA**, PLAŻA PRZY JEZ. SAJMINO
- 14-15 **1000 LAKES DANCE CUP**, OGÓLNOPOLSKI TURNIEJ TAŃCA
OCSIR, UL. KOŚCIUSZKI
- 20 **KONCERT KAŚKA SOCHACKA**, AMFITEATR
- 22 **KONCERT 10 TENORÓW**, AMFITEATR
- 26-29 **BEACH PRO TOUR 2025 W SIATKÓWCE PLAŻOWEJ**, STARE JABŁONKI
- 27 **KONCERT QUEEN SYMFONICZNIE**, AMFITEATR
- 28 **OSTRÓDZKIE DNI MORZA**, NABRZEŻE JEZIORA DRWĘCKIEGO
ATLANTYDA, SZKUTNICY DŹWIĘKÓW, ORKIESTRA SAMANTA
- 29 **KONKURS ZESPOŁÓW MUZYCZNYCH "SCENA JEST TWOJA"**
ZESPÓŁ CHRUST, SCENA PLENEROWA, BULWAR EUROPEJSKI

LIPIEC

- 5 **WERNISAŻ WAKACJI**, OGRÓD RÓŻANY, UL. KOLEJOWA
- 5 **OBCHODY 500-LECIA REFORMACJI**
- 6 **MUZYCZNE SHOW "MAMMA MIA"**, AMFITEATR
- 11-13 **BIWAK WOJSK NAPOLEOŃSKICH**, ZAMEK
- 12 **KONCERT MAŁE TGD**, AMFITEATR
- 13 **SPEKTAKL TEATRALNY "ZEMSTA"** TEATR KLASYKI POLSKIEJ, AMFITEATR
- 17-20 **MUZYCZNY WEEKEND W OSTRÓDZIE**
- 17 **KONCERT EDYTA BARTOSIEWICZ**, AMFITEATR
- 18-21 **FOOD TRUCK FESTIVALS**
- 18 **KONCERT MARYLA RODOWICZ**, AMFITEATR
- 19 **KONCERT MUZYKI FILMOWEJ:**
NAJPIĘKNIEJSZE POLSKIE FILMY I SERIALE, AMFITEATR
- 20 **LATO Z FOLKLOREM**, AMFITEATR
- 24-27 **OSTRÓDA REGGAE FESTIVAL**
WYSTĄPIĄ M.IN.: IJAHMAN LEVI, VAVAMUFFIN, TABU
DUB INC, MORTIMER, MARCUS GAD, INNA DE YARD
KOMPLEKS SPORTOWO-REKREACYJNY UL. 3 MAJA
- 27 **STAND UP MATEUSZ SOCHA**, AMFITEATR
- 31 **ABBA I INNI SYMFONICZNIE**, AMFITEATR

SIERPIEŃ

- 1 **POLSKA NOC KABARETOWA**, AMFITEATR – KABARET SMILE
KABARET SKECZÓW MĘCZĄCYCH, KABARET NOWAKI, KABARET K2
KABARET MŁODYCH PANÓW, EWA BŁACHNIO, IGOR KWIATKOWSKI
- 1-3 **DNI OSTRÓDY**
KONCERTY, SPEKTAKLE, KONKURSY, ANIMACJE
BULWAR EUROPEJSKI, CK, MUZEUM, OCSIR, BIBLIOTEKA
KONCERT ANDRZEJ PIASECZNY, ZALIA, AMFITEATR
KONCERT OSKAR CYMS, WIKTOR WALIGÓRA, AMFITEATR
- 8 **KONCERT JUSTYNA STECZKOWSKA**, AMFITEATR
- 10 **KONCERT REPREZENTACYJNEGO ZESPOŁU ARTYSTYCZNEGO
WOJSKA POLSKIEGO**, AMFITEATR
- 14 **KONCERT KORTEZ**, AMFITEATR
- 15 **KONCERT MYSLOVITZ**, AMFITEATR
- 16 **KONCERT AGNIESZKA CHYLIŃSKA**, AMFITEATR
- 17 **KABARET MORALNEGO NIEPOKOJU**, AMFITEATR
- 22 **WIELKA KABARETOWA ZABAWA Z TV PULS – OSTRÓDA 2025**
- 24 **KONCERT KRZYSZTOF ZALEWSKI, SMOLIK
KEV FOX, KĘPIŃSKI, KOWALONEK**, AMFITEATR
- 30 **XXXII REGATY MORLINY 2025**, JEZ. DRWĘCKIE
- 30 **OSTRÓDZKI TURNIEJ DARTA**, OCSIR, UL. T. KOŚCIUSZKI
- 30 **FINISAŻ WAKACJI**, SKWER PRZY UL. KONSTYTUCJI
- 31 **FESTIVAL NARODÓW EUROPY "POD WSPÓLNYM NIEBEM"**
AMFITEATR

WRZESIEŃ

- 6 **NARODOWE CZYTANIE**, BIBLIOTEKA, ZAMEK
- 13 **KONCERT SOBEL**, AMFITEATR

PONADTO W SEZONIE

- **REJSY PO JEZ. DRWĘCKIM STATKAMI ŻEGLUGI OSTRÓDZKO-ELBŁĄSKIEJ**
WWW.ZEGLUGA.COM.PL/OFFERTA
- **SPACERY Z PRZEWODNIKAMI**
WWW.FACEBOOK.COM/PRZEWODNICYPOMAZURACH
- **KONCERTY NA MOŁO (LIPIEC-SIERPIEŃ)**
WWW.FACEBOOK.COM/CK.OSTRODA
- **BASEN AQUA OSTRÓDA**
WWW.AQUAOSTRODA.PL
- **WYSTAWY W MUZEUM ORAZ W GALERII AMFITEATRU**
WWW.MUZEUMWOSTRODZIE.PL, WWW.CK.OSTRODA.PL
- **WARSZTATY ARTYSTYCZNE I SPOTKANIA AUTORSKIE**
MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA, WWW.BIBLIOTEKAOSTRODA.PL
- **STREFA AKTYWNOŚCI RODZINNEJ – WYPOŻYCZALNIA SPRZĘTÓW**
PARK LINOWY, PRZYSTAŃ WODNA Z POLEM NAMIOTOWYM
- **PARK COLLISA – MINI GOLF, LINARIUM, PUMPTACK, GOKARTY**
WWW.OCSIR.PL

Sukces w samorządzie to dialog i współpraca

W pojedynkę nie odnosi się sukcesu w samorządzie, bo samorząd to właśnie współpraca, słuchanie się wzajemnie i wspólna realizacja najlepszych rozwiązań – tak sukces rozwoju gminy Stawiguda wyjaśnia jej wójt – Michał Kontraktowicz.

- Jest pan gotowy na podsumowanie dotychczasowej drogi?

- Jeśli spojrzymy na to, jak na zawodową emeryturę, to zdecydowanie nie. Wciąż mam w sobie energię i chęć do podejmowania nowych wyzwań i aktywności, które przyczyniają się do tego, jak postrzegana jest gmina Stawiguda. Nie oznacza to jednak, że nie należy patrzeć za siebie, na drogę jaką pokonaliśmy, jakim przeciwnościom stawiliśmy czoła. To trochę, jak z CV. Jak spisujemy swoje umiejętności i dokonania dociera do nas, jak surowo oceniamy siebie na co dzień i jak szybko zapominamy o tym, że kiedyś pewnych inwestycji nie było.

- Jednym z takich przykładów w gminie może być rozbudowana szkoła.

- To zdecydowanie dobry przykład, bo nasza szkoła robi wrażenie nie tylko na tych, którzy w niej pracują i się uczą, ale także na gościach z innych gmin. Ale ostatnie lata w naszej gminie to prawdziwy bum inwestycyjny. Budowa i modernizacja dróg oraz sieci wodno-kanalizacyjnej, budowa sieci ścieżek pieszo-rowerowych, które docelowo mają połączyć wszystkie miejscowości w gminie, budowa nowego przedszkola, utworzenie Gminnego Ośrodka Zdrowia, które wkrótce doczeka się filii, wybudowanie nowoczesnej siedziby Gminnego Ośrodka Kultury i zaadaptowanie na cele kulturalne dawnej kaplicy ewangelickiej. To także wprowadzenie gminnej komunikacji publicznej. To potężne nakłady finansowe, na które pozyskaliśmy naprawdę imponujące środki zewnętrzne. Ale inwestycje to nie tylko budownictwo. To także wspieranie aktywności mieszkańców. W tym celu powstało Stypendium Wójta Gminy Stawiguda, podwojona została wartość funduszu sołeckiego, stale doposażamy jednostki ochotniczych straży pożarnych czy rozwijamy ofertę wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych, w tym tak cenionych

najlepsze rozwiązanie, zwłaszcza że mamy wspólne doświadczenia, cele, obawy. Tak jest np. i w przypadku „olsztyńskiego obwarzanka” i w przypadku Stowarzyszenia Eurobałtyk. Ta współpraca, m.in. z gminą niemiecką partnerską była nieoceniona przy pandemii covid 19 czy kryzysie migracyjnym po napaści Rosji na Ukrainę. Wierzę, że zawsze lepiej działać wspólnie niż przeciwko sobie i że nie ma lepszej formy komunikacji niż dialog. Mieszkańcy mojej gminy doskonale wiedzą, że nie boję się trudnych pytań, nie chowam głowy w piasek, ale zawsze chętnie przyjmuję zaproszenie do rozmów. Nie zawsze bywa lekko, ale samorząd to właśnie rozmowa.

- To porozmawiajmy chwilę o przyszłości. Gmina Stawiguda jest gminą, w której najszybciej rośnie liczba mieszkańców, jak to wpływa na plany?

- Jak już wspomniałem, stawiam na dialog. To właśnie z rozmów z mieszkańcami wiem, jakie są potrzeby. Nasi mieszkańcy są silnie zaangażowani w życie gminy, w proces decyzyjny. Stąd właśnie decyzja o dalszym rozwoju infrastruktury szkolno-przedszkolnej, a także sportowej i rekreacyjnej - modernizacja i budowa orlików, ścieżek rowerowych, miejsc wypoczynku, zagospodarowanie plaż, tworzenie parków kieszonkowych, rozbudowa sieci szlaków rowerowo-piesznych, łączących wszystkie miejscowości w gminie. To oczywiście także inwestycje, które z jednej strony podnoszą jakość życia, a jednocześnie pomagają zadbać o środowisko - programy termomodernizacji, budowa ujęć wody, przydomowych oczyszczalni, wymiana pieców czy wymiana oświetlenia. To także kolejne inwestycje drogowe, rozwój ośrodków zdrowia i stałe podnoszenie dostępności badań profilaktycznych, z których nasi mieszkańcy korzystają bardzo chętnie. Przyszłość zapowiada się zatem pracowicie.

przez mieszkańców i gości wydarzeń plenerowych. Przykładem mogą być koncerty Feelharmonia nad jeziorem czy przywrócenie Rodzinnego Pikniku Lotniczego. Do tego wsparcie klubów sportowych i organizacja wielu wspaniałych imprez sportowych - biegowych, rowerowych, żeglarskich.

- Naprawdę dużo tego. Ktoś mógłby pomyśleć, nie dość, że najbogatsza gmina to jeszcze dostaje środki z rządu, powiatu, od marszałka, z Unii...

- To nie tak. Nikt do nas z workami pieniędzy nie przyjeżdża. O środki zewnętrzne musimy się ubiegać, jak każda inna gmina i tak jak inni musimy zabezpieczać wkład własny potrzebny przy dofinansowaniu. Dlaczego nam się udaje? Duża w tym zasługa mojego zespołu, który udało mi się stworzyć, a który tworzą specjaliści, którzy nie tylko na bieżąco śledzą nabory konkursowe, ale którzy potrafią też dobrze pisać wnioski, dzięki czemu są one pozytywnie weryfikowane. Także sekretem sukcesu są ludzie. W pojedynkę nie odnosi się sukcesu w samorządzie, bo samorząd to właśnie współpraca, słuchanie się wzajemnie i wspólna realizacja najlepszych rozwiązań. Ważna jest współpraca zarówno na gruncie gminnych - z radnymi, sołtysami, organizacjami pozarządowymi, ale także budowa sojuszy w powiecie, województwie, w Polsce i w Europie. Partnerstwo i współpraca to zawsze

I ♥ STAWIGUDA

kod qr Gmina Facebook

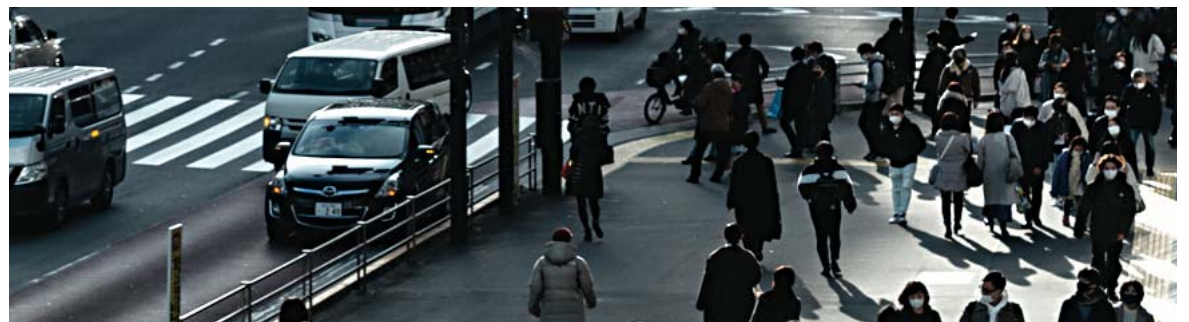
kod qr Wójt

<https://www.stawiguda.pl/>

43225otbr-a

Dobra wiadomość jest taka, że Polacy nadal mają wyższy poziom zaufania do samorządów lokalnych niż do instytucji centralnych. By jednak utrzymać tę wiarę, samorządy lokalne muszą aktywnie rozwiązywać wyzwania współczesnej administracji i reagować na potrzeby lokalnych wspólnot — niezależnie od ich złożoności. Jakże na dziś

przemyslenia niektórych z tych powolnych, biurokratycznych procesów, które utrudniają efektywne świadczenie usług. Nie wszystkie samorządy przyjęły jednak ten postępowanie z otwartymi ramionami. Niektóre agencje niechętnie wprowadzają zmiany takie jak telepraca na stałe — co prowadzi do dużej rotacji i problemów z utrzymaniem pracowników samorządów lokalnych.

SAMORZĄD LOKALNY to same wyzwania

W ostatnich dziesięcioleciach, a zwłaszcza w ostatnich latach, świat zmienia się szybko, podobnie jak wyzwania związane z samorządami lokalnymi. Boom technologiczny na początku XXI w. podniósł jakość życia milionów ludzi, ułatwiając bardziej niż kiedykolwiek dostęp do kluczowych towarów i usług za pomocą kilku dotknięć telefonu.

najważniejsze problemy współczesnego samorządu lokalnego możemy wskazać? Jakże już dziś można zidentyfikować przyczyny drastycznej zmiany wyzwań związanych z samorządami lokalnymi w ciągu ostatniej dekady? Dlaczego wyzwania związane z samorządami lokalnymi zmieniły się tak drastycznie w ciągu ostatnich 5-10 lat?

Świat się zmienia...

W ostatnich dziesięcioleciach, a zwłaszcza w ostatnich latach, świat zmienia się szybko, podobnie jak wyzwania związane z samorządami lokalnymi. Boom technologiczny na początku XXI w. podniósł jakość życia milionów ludzi, ułatwiając bardziej niż kiedykolwiek dostęp do kluczowych towarów i usług za pomocą kilku dotknięć telefonu. W rezultacie obywatele zaczęli oczekiwać szybkich, wydajnych i szybko reagujących usług, na które samorządy lokalne nie zawsze mają środki.

Z kolei pandemia zmusiła organizacje publiczne do ponownego

zmieniają się ludzie. W dzisiejszym, coraz bardziej połączonym świecie mieszkańcy stali się bardziej świadomi roli samorządu lokalnego w ich codziennym życiu. Obywatele domagają się pełnej przejrzystości i współpracy z rządem na nowe sposoby: od udziału w decyzjach budżetowych po tworzenie grup zadaniowych ds. zmiany klimatu. Władze lokalne muszą stanąć na wysokości zadania, aby zająć się tą złożoną i wzajemnie powiązaną dynamiką.

Jakie typowe wyzwania, ale i rozwiązania dla samorządów lokalnych możemy wskazać już dziś?

Starzejąca się infrastruktura

Biorąc pod uwagę ograniczone budżety, samorządy lokalne mają trudności z przeznaczeniem wystarczających zasobów na projekty poprawy kapitału. W rezultacie konserwacja starzejących się dróg, mostów i innej infrastruktury jest stale odkładana na później. Niestety, wiąże się to z droższymi naprawami. Wielkim wsparciem są oczywiście pieniądze z funduszy unijnych.

Przestarzałe, nieefektywne procesy i przepływ pracy w formie papierowej

Papierowe przepływy pracy spowalniają procesy administracyjne, co utrudnia pracownikom sektora publicznego wydajne i skuteczne wykonywanie swojej pracy. Są organizacje, które nadal ręcznie przetwarzają wnioski dotyczące spraw rejestrowanych publicznych. Ten powolny proces wymaga aktywnego zaangażowania pracownika na każdym etapie składania wniosku i zajmuje cenny czas, który można lepiej wykorzystać gdzie indziej.

Oprogramowanie cyfrowe może zautomatyzować te żmudne zadania i wyeliminować niepotrzebne procesy. Narzędzia takie jak cyfrowe przesyłanie formularzy i zautomatyzowane przepływy pracy ułatwiają pracownikom ominąć kolejki, jednocześnie

ograniczając potrzebę nieefektywnego przesyłania informacji tam i z powrotem.

Rosnące znaczenie klęsk żywiołowych

W miarę utrzymywania się kryzysu klimatycznego samorządy lokalne będą zmuszone przeznaczyć swoje i tak już ograniczone zasoby na łagodzenie skutków klęsk żywiołowych. Obejmuje to przygotowanie na nieuchronne wydarzenie poprzez zwiększanie odporności i działania łagodzące, zapewnianie natychmiastowej reakcji w sytuacjach awaryjnych oraz zarządzanie skuteczną, długoterminową operacją odzyskiwania po awarii.

By złagodzić skutki tych klęsk żywiołowych, samorządy lokalne muszą inwestować w odporną infrastrukturę, korzystając z zasobów budżetu lokalnego oraz dotacji federalnych lub stanowych. Aktualizacja przepisów budowlanych w celu uwzględnienia skorygowanego ryzyka powodzowego i wymagania stosowania przepuszczalnych nawierzchni może pomóc złagodzić wpływ zmian klimatycznych na społeczności lokalne. Korzystanie z oprogramowania do zarządzania sytuacjami kryzysowymi

mi pozwoli na skuteczniejsze taktiki łagodzenia skutków i sprawniejszą reakcję na kryzys.

Ataki złośliwego oprogramowania

Wszystko ma swoje dobre i złe strony: w połączonym technologicznym świecie wzrosły zagrożenia cyberbezpieczeństwa, w tym liczba ataków ransomware i złośliwego oprogramowania, których doświadczają organizacje publiczne. W rzeczywistości władze lokalne spotykają się z ponad 70 proc. wszystkich ataków. Jeśli urzędy nie będą chronione przed nimi, to te mogą sparaliżować działania samorządu na kilka dni, jeśli nie na dłużej. Niezwykle ważne jest, aby samorządy lokalne inwestowały w cyberbezpieczeństwo i inne rozwiązania w zakresie technologii informatycznych w celu przeciwdziałania tym atakom. Infrastruktura oparta na chmurze pomaga szybciej wznowić działalność po cyberataku — i przy mniejszej utracie danych — wporównaniu z infrastrukturą opierającą się wyłącznie na serwerach fizycznych.

Magdalena Maria Bukowiecka

Korzystałam ze stron www.govpilot.com, European Consortium for Political Research oraz z materiałów PwC.

ENERGA SUSZ TRIATHLON 2025

Susz, niewielkie miasteczko w województwie warmińsko-mazurskim, gdzie od ponad trzech dekad nieprzerwanie organizowane są zawody triathlonowe. Na co dzień spokojne miasteczko, położone wśród licznych jezior i lasów, gdzie z końcem czerwca, cisza ustępuje miejsca zgiewkowi i hałasowi licznych kibiców obserwujących zawody triathlonowe. Przy trasach kolarskich i biegowych ustawiają się całe strefy złożone z mieszkańców wiosek czy przyjaciół, których celem jest dodania zawodnikom sił na kolejnych kilometrach trasy triathlonowej.

Energa Susz Triathlon to nie tylko zawody sportowe na najwyższym poziomie, ale również bogaty program kulturalny, który stanowi integralną część wydarzenia i przyciąga szeroką publiczność. W tym roku na plenerowej scenie zaprezentujemy wyjątkowe atrakcje artystyczne, w tym spektakl teatralny „**Triathlon Story**” – dynamiczną komedię, która w humorystyczny sposób opowiada o świecie triathlonu, bawiąc widzów od pierwszej do ostatniej minuty. Ponadto odbędą się koncerty znakomitych artystów: duetu „**Kuba i Kuba**”, którego energetyczne występy cieszą się ogromną popularnością, oraz **Zosi Karbowskiak**, utalentowanej wokalistki, która zachwyca publiczność swoim unikalnym stylem. Te wydarzenia kulturalne, odbywające się w ramach imprezy, wzbogacają jej charakter i sprawiają, że Energa Susz Triathlon jest wyjątkowym świętem sportu, kultury i społeczności.

MISTRZOWSKI TRIATHLON 27-29 CZERWCA 2025

PIĄTEK - 27.06

19⁰⁰ TRIATHLON STORY
SPEKTAKL TEATRALNY

21⁰⁰ „NAJLEPSZY”
PLENEROWA PROJEKCJA FILMU O J. GÓRSKIM

SOBOTA - 28.06

W CIĄGU DNIA: **TRIATHLON:**
MP W AQUATHLONIE
ENERGA SUSZ TRIATHLON NA DYS. ŚREDNIM

20⁰⁰ ZOSIA KARBOWIAK
KONCERT - FINALISTA MUST BE THE MUSIC

21⁰⁰ KUBA I KUBA
KONCERT - FINALISTA MUST BE THE MUSIC

NIEDZIELA - 29.06

W CIĄGU DNIA: **TRIATHLON:**
MP SPRINT - AGE GROUP / AQUABIKE
MP SPRINT - ELITA
PP SUPERSPRINT

POCZUJ ENERGIE
W SUSZU!

SPONSOR TYTULARNY:

SPONSOR GŁÓWNY:

Fundamentem naszej firmy jest gruntowna znajomość branży, którą poznajemy od ponad dwóch dekad, wdrażając nowe technologie i śledząc rynkowe trendy.

Mając ponad 20-letnie doświadczenie w branży, specjalizujemy się w kompleksowym zamykaniu stanu surowego. Dzięki wyselekcjonowanej ofercie zawierającej optymalne modele, w jednym miejscu możesz kupić wszystkie elementy zamykające stan surowy – okna, drzwi wejściowe i tarasowe, bramy garażowe oraz rolety zewnętrzne.

Nasza kadra to wysokiej klasy specjaliści i fachowi monterzy. Zapewniamy rzetelne doradztwo, sprawny i precyzyjny montaż oraz obsługę posprzedażową na najwyższym poziomie.

Dystrybuowane przez nas produkty pochodzą od najwyższej klasy producentów – liderów europejskich i światowych rynków, których wyłoniliśmy w wyniku wieloletnich testów.

Ciepłe okna na długie lata

Przy wyborze okien większość z nas skupia się na współczynniku Uw, który odpowiada za przenikanie ciepła. Jednak warto pamiętać, że innym równie ważnym parametrem jest współczynnik Lt, poka-

SPRZEDAJEMY TO, CO SPRAWDZONE

zujący, jaką przepuszczalność światła oferują szyby. Dlaczego warto zwrócić na niego uwagę?

Co to jest współczynnik Lt?

Współczynnik Lt (z ang. Light transmission) wskazuje, jaki procent światła

słonecznego może przeniknąć przez szybę. Oznacza to, że im wyższa wartość Lt, tym więcej naturalnego światła dotrze do wnętrza. To szczególnie istotne w pomieszczeniach, w których chcemy maksymalnie wykorzystać światło dzienne, jak salon czy biuro.

Martom - drzwi wejściowe, kolekcja SMOOTH

- Skrzydło modeli Smooth wygląda jak wykonane z kilku kawałków drewna tworzących ramę i wypełnienie, nawiązując do tradycyjnych drzwi drewnianych.
- Szyba ma lakierowane obwoluty, a wszystkie elementy są zlicowane, co oznacza, że ich powierzchnia tworzy jedną płaszczyznę.
- Choć widoczne są poszczególne elementy budowy, skrzydło pozostaje gładkie, co tłumaczy nazwę Smooth.

Jesteśmy Partnerem handlowym firm:

Zapraszamy:
Oknopolis sp. z o.o. | Olsztyn, Lubelska 36A | +48 690 553 574
e-mail: adams@oknopolis.pl

[oknopolisolsztyn](https://www.facebook.com/oknopolisolsztyn) | www.oknopolis.pl

SAMORZĄD LOKALNY po europejsku

Ponad 60 proc. decyzji podejmowanych na szczeblu europejskim ma bezpośredni wpływ na gminy, województwa i regiony, a od 70 proc. do 80 proc. inwestycji publicznych w Europie realizują władze lokalne i regionalne. Już same te dwie liczby świadczą o stale rosnącym znaczeniu europejskich władz lokalnych i regionalnych zarówno w gospodarce światowej, jak i w życiu naszych obywateli.

Zjednoczeni w różnorodności

Europa w ostatnich latach stale musi stawiać czoła wyzwaniom. Najpierw pandemia, potem trwająca już ponad 3 lata wojna na Ukrainie — obecny kryzys finansowy, gospodarczy i społeczny, który dotyka większość rządów krajowych w Europie, oznacza, że przyszłość Europy bardziej niż kiedykolwiek leży w rękach władz lokalnych i regionalnych. Rzeczywiście — to jednostki samorządu mają potencjał do wspierania projektów rozwojowych bezpośrednio na naszych terytoriach i w poszczególnych regionach oraz do nawiązania pełnej współpracy z rządami krajowymi i instytucjami europejskimi w celu stworzenia optymalnych warunków dla zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Motto Unii Europejskiej „Zjednoczeni w różnorodności” nie mogłoby lepiej odzwierciedlać szerokiego spektrum gmin, powiatów, prowincji, regionów oraz różnych sposobów, w jakie zarządzają one i rozwijają swoje społeczności i terytoria. Na przestrzeni lat nie raz i nie dwa samorządy lokalne i regionalne udowodniły i nadal udowadniają, że dzięki interakcji, współpracy i wymianie najlepszych praktyk liderzy lokalni i regionalni są w stanie lepiej stawić czoła wyzwaniom i torować drogę do lepszej przyszłości.

Jako najstarsza i największa organizacja władz lokalnych i regionalnych w Europie, reprezentująca 54 krajowe stowarzyszenia władz lokalnych i regionalnych w 40 krajach europejskich, Rada Gmin i Regionów Europy (CEMR) z dumą występuje jako ich głos, wzywając do prawdziwego uznania ich roli w Europie — od wybrzeża Atlantyku po Morze Kaspjskie.

Z kart historii

W 1951 r. grupa burmistrzów utworzyła tak zwaną wówczas Radę Gmin Europejskich (CEM). Większość z nich walczyła podczas wojny, która zakończyła się zaledwie sześć lat wcześniej, a ich gminy i mieszkańcy zapłacili straszliwą cenę w wyniku długiego i krwawego konfliktu. Wkrótce potem rozpoczął się ruch partnerstwa miast, przy żarliwym wsparciu burmistrzów i obywateli, którzy ślubowali, że Europa nigdy więcej nie powinna być rozdarta wojną. Większość partnerstw na zasadzie miasta i gmin bliźniaczych przebiegała pomiędzy miastami z krajów, które do niedawna były podzielone przez wojnę. Promocja tego nowego ruchu partnerskiego była jednym z głównych priorytetów Rady Gmin Europy w 1951 r., a lata 50. XX w. przyniosły ogromny wzrost liczby i zakresu takich partnerstw. Dziś tych burmistrzów można nazwać przodkami Unii Europejskiej.

Ich celem przy tworzeniu Rady Gmin Europejskich było stworzenie zjednoczonej, pokojowej Europy, opartej na zasadach samorządu lokal-

nego i regionalnego, współtworzonej z jej obywatelami, miastami i wsiami.

Narodziny demokracji lokalnej

Na pierwszym Zgromadzeniu Ogólnym Rady Gmin Europejskich w 1953 r. wybrani przedstawiciele lokalni z szeregu krajów europejskich przyjęli Europejską Kartę Wolności Lokalnych. Po raz pierwszy w tekście przyjętym przez lokalnych polityków określono prawa europejskich wsi, gmin i miasteczek wobec rządów krajowych. Fakt, że tym wybranym przedstawicielom z różnych krajów europejskich udało się uzgodnić tekst obejmujący prawa ich gmin w całej Europie — pokazał również, że pomimo wszystkich naszych różnic historycznych, kulturowych i politycznych wszyscy przedstawiciele lokalni stoją przed tymi samymi obawami i problemami. Ponad trzydzieści lat później Rada Europy przyjęła Europejską Kartę Samorządu Lokalnego, która była w dużym stopniu zainspirowana Kartą Wolności Lokalnych CEM i jest obecnie ratyfikowana przez 45 z 47 państw członkowskich Rady Europy.

W 1984 r. CEMR powitał władze regionalne, stając się Radą Gmin i Regionów Europy (CEMR), a w 1989 r., wraz z upadkiem muru berlińskiego, zaczął kierować się na wschód, znacznie poszerzając w ten sposób swoje członkostwo i pomagając gminom i regionom Europy Środkowej i Wschodniej w powrocie do demokracji.

CEMR dziś dla lepszego jutra

Obecnie CEMR jest największą organizacją reprezentującą europejskie samorządy lokalne i regionalne. Jej członkami są 54 krajowe stowarzyszenia gmin i regionów z 40 krajów europejskich, reprezentujące ponad 100 tys. władz lokalnych i regionalnych. Siła CEMR opiera się na ścisłej współpracy pomiędzy Sekretariatem Generalnym z siedzibą w Brukseli i Pa-ryżu, eks-

tami stowarzyszeń członkowskich oraz aktywnymi politykami lokalnymi i regionalnymi. Razem występują w obronie prawdziwego partnerstwa pomiędzy wszystkimi podmiotami europejskiego sprawowania rządów oraz za stosowania zasady pomocniczości — sprawami, którymi powinien zajmować się właściwy organ najniższy lub najmniej scentralizowany. Promują także dobre praktyki w zakresie samorządności lokalnej oraz wspierają wymianę doświadczeń pomiędzy stowarzyszeniami krajowymi oraz władzami lokalnymi i regionalnymi.

Co więcej, CEMR w dalszym ciągu odgrywa kluczową rolę w angażowaniu obywateli w projekt europejski poprzez partnerstwo miast i rozwój prawdziwego obywatelstwa europejskiego.

Inne obszary działalności obejmują zatrudnienie, równość szans, energię, środowisko, społeczeństwo informacyjne, politykę miejską i wiejską, politykę regionalną, sprawy społeczne, transport i usługi publiczne. CEMR jest także zaangażowany w Porozumienie Burmistrzów (www.eumayors.eu), europejski ruch władz lokalnych i regionalnych zobowiązujący się do zwiększania efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii na swoich terytoriach. Wreszcie CEMR jest europejską sekcją światowej organizacji United Cities and Local Governments (UCLG) i wspiera zdecentralizowaną współpracę międzyrządową za pośrednictwem własnej sieci oraz PLATFORMA (www.platformadev.eu), europejskiej platformy władz lokalnych i regionalnych na rzecz rozwoju.

Oprac. mmb

Fot. Freepress

GRUPA WM

GAZETA
OLSZTYŃSKA

DZIENNIK
ELBLĄSKI

ROZMAITOŚCI
ełckie.pl

kongres PRZYSZŁOŚCI

FORUM GOSPODARCZO-EKONOMICZNE

IX Kongres Przyszłości 2025

18|06 2025

**Centrum Konferencyjno-
-Szkoleniowe Uniwersytetu
Warmińsko-Mazurskiego
w Olsztynie**

OLSZTYN 2025
ŚWIĘTUJEMY 35 LAT SAMORZĄDÓW

GALA UHONOROWANIA LIDERÓW

Rozdanie nagród Kongresu Przyszłości

- Marki Warmii i Mazur
- Najpopularniejszy Samorządowiec Warmii i Mazur 2024
- Nagrody specjalne 35-lecia samorządów
- Championi Biznesu
- 10 Najbardziej Wpływowych Liderów Przyszłości

STREFA INSPIRACJI I DYSKUSJI

Debaty, panele, prezentacje

- Samorządy i administracja – nowe modele zarządzania i współpracy
- Sztuczna inteligencja
- Cyfryzacja i cyberbezpieczeństwo
- Wojsko – obronność – gospodarka
- Przyszłość rolnictwa
- Energetyka jutra
- Praca – biznes
- Medycyna przyszłości
- Antydefamacja – walka z dezinformacją
- Rozwój turystyki na Warmii, Mazurach i Powiślu

STREFA PARTNERSTW I WSPÓŁPRACY

Przestrzeń biznesu i networkingu

- Stoiska wystawiennicze
- Spotkania z mediami – wywiady
- Networking biznesowy i samorządowy – rozmowy z ekspertami i liderami
- Strefa relaksu i mniej formalnych rozmów

22250TBP-a-K

Mimo już całkiem długiej historii polski samorząd i generalnie system zarządzania lokalnego w dalszym ciągu boryka się z mnóstwem wyzwań. Jedni wskazują na nadmierną centralizację, inni — na niewystarczające zasoby finansowe. Wśród słabości pojawiają się też ograniczone możliwości instytucjonalne i niewielkie miejscami zaangażowanie obywateli.

W miarę zbliżania się wyborów samorządowych pojawiają się manifesty — zwłaszcza przedstawicieli większych, ogólnopolskich partii — z których jasno wynika potrzeba zmian, ale i niespójne podejście do samorządności w różnych regionach Polski. A także udział społeczności w lokalnym zarządzaniu — ostatecznie im najbliższym — obszarem szeroko pojętym środowiskiem.

Wiele rąk do pracy!

To społeczność odgrywa ważną rolę we wzmacnianiu praktyk demokratycznych i promowaniu skutecznego i odpowiedzialnego zarządzania lokalnego. Im większe jej zaangażowanie, tym lepiej dla wszystkich. Udział społeczności ma kluczowe znaczenie w samorządzie lokalnym z kilku powodów. Po pierwsze, umożliwia obywatelom aktywne uczestnictwo w procesach decyzyjnych, które bezpośrednio wpływają na ich życie i dobrostan. Uczestnicząc w samorządzie lokalnym, członkowie społeczności mogą wyrażać swoje obawy, przedstawiać swoje pomysły i współpracować z samorządem lokalnym.

Po drugie, udział społeczeństwa zwiększa odpowiedzialność i przejrzystość samorządu lokalnego. Kiedy obywatele są aktywnie zaangażowani w proces decyzyjny, łatwiej jest śledzić działania i decyzje urzędników samorządowych. Ta przejrzystość zmniejsza prawdopodobieństwo korupcji i promuje dobre zarządzanie. Mając świadomych i zaangażowanych obywateli, samorządowcy chętniej działają w interesie publicznym, wiedząc, że ich decyzje podlegają kontroli i partycypacji społecznej.

Po trzecie, uczestnictwo społeczności promuje spójność społeczną, tworzy więzi. Dzięki aktywnemu uczestnictwu obywatele mają możliwość nawiązania kontaktu ze sobą, podzielenia się wspólnymi celami i pracy na rzecz poprawy swojej społeczności. Promowanie współpracy i zaangażowanie społeczności buduje zaufanie i wzmacnia więzi społeczne.

Lepsze usługi

Samorządy w coraz większym stopniu świadczą podstawowe usługi, nawet jeśli borykają się z coraz większymi wyzwaniami finansowymi. Stanowią sferę publiczną, która współpracuje z mieszkańcami, by stale poprawiać ich warunki życia. Usługi świadczone w tym kontekście obejmują m.in. wodę, infrastrukturę sanitarną, mobilność, energię elektryczną oraz usługi społeczne, takie jak dostęp do opieki zdrowotnej i edukacji.

Nie zapominajmy o smogu, który stale nęka zwłaszcza te większe i bardziej zurbanizowane samorządy, ale też miasta stare, z licznymi i rozległymi obszarami ze starą zabudową

Fot. novip

SAMORZĄD TRZEBA STALE WSPIERAĆ

Kiedy zbliżają się kolejne wybory samorządowe, samorządowcy zaczynają ścigać się na pomysły wspierające i reformujące samorząd. I dobrze!

Bo w naszym niestabilnym świecie wzmocnienie pozycji samorządów lokalnych jest kluczową, choć często pomijaną drogą do bardziej elastycznej i odpornej demokracji.

Fot. Andrzej Szaragacki

kamieniczną. By poprawić jakość powietrza, w skali globalnej zwiększają się inwestycje w transport publiczny i ekologiczną mobilność. Paradigmat mobilności miejskiej odchodzi od systemów zależnych od benzy-

ny, a samorządy lokalne odgrywają kluczową rolę we wdrażaniu alternatywnych rozwiązań. Wszystko po to, by sprostać wyzwaniom związanym z mobilnością w miastach, w których smog po prostu dosłownie zabija.

Lokalne polityki promujące transport publiczny, ruch pieszły lub rowerowy poprzez odpowiednie inwestycje w infrastrukturę oraz środki zniechęcające do korzystania z pojazdów prywatnych poprzez podatki, opłaty drogowe i opłaty parkingowe inspirują coraz więcej miast do przejścia na modele niskoemisyjne. Podobne polityki można dostosować w celu ochrony środowiska, na przykład poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą i odpadami. Recykling to nie tylko szansa dla miast na oszczędzanie zasobów, ale także na zwiększenie źródeł dochodów osób zajmujących się procesem recyklingu i powiększenie łańcucha wartości. Ponadto gminy mogą faworyzować spółdzielnie ubogich mieszkańców miast lub społeczności lokalne w zakresie zarządzania procesami recyklingu w celu wspierania źródeł utrzymania nieformalnych pracowników.

Lepsza przestrzeń

Planowanie, zarządzanie gruntami i budynkami użyteczności publicznej to kolejne bardzo ważne zadania samorządów. Aby stawić czoła segregacji miejskiej, samorządy lokalne powinny zapewnić wszystkim wysokiej jakości przestrzenie zielone i publiczne. Osiedla zamknięte takiej przestrzeni nie zapewniają. Stąd tak ważne jest wspomniane już zaangażowanie społeczne — ale zapewnienie infrastruktury to w tym przypadku kluczowa kompetencja władz. Obiekty sportowe, bezpieczne i dostępne przestrzenie dla dzieci i młodzieży, parki i tereny zielone powinny stanowić część miasta i wszystkich dzielnic, bez ograniczeń.

Co więcej, polityki promujące rezydencje o różnym przeznaczeniu i dla osób o różnych dochodach, a także przestrzenie do pracy, nie tylko zmniejszają segregację przestrzenną, ale także dają pozytywne długoterminowe skutki dla lokalnego rozwoju gospodarczego i produktywności.

Jednocześnie samorządy lokalne mogą monitorować i regulować użytkowanie gruntów, aby czynić miasta bardziej odpornymi na zmiany klimatyczne i katastrofy. Ochrona

rzek i jezior oraz promocja alternatywnych źródeł energii są tak samo ważne, jak profilaktyczne działania edukacyjne, np. plany awaryjne. Działania te są jednak skuteczne jedynie we współpracy ze społecznościami, a co za tym idzie, przy zaangażowaniu odpowiedzialnego za nie samorządu terytorialnego.

Jaka przyszłość?

Na arenie międzynarodowej w ramach niedawnego porozumienia w sprawie celów zrównoważonego rozwoju ONZ poczyniono znaczne postępy. Coraz więcej agencji ONZ — ONZ Habitat, Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju czy Międzynarodowa Organizacja Pracy — uznaje rolę lokalnych społeczności rządów i zobowiązuje się do „lokalizacji celów zrównoważonego rozwoju”. Wszystko po to, by większą uwagę zwrócić na miasta. Chodzi też o zaangażowanie w budowanie Nowej Agendy Miejskiej, która dla samorządów lokalnych będzie istotna.

Cele Zrównoważonego Rozwoju — w szczególności cel 11 ZRÓWNOWAŻONE MIASTA I WSPÓLNOTY oraz 16 POKÓJ, SPRAWIEDLIWOŚĆ I SILNE INSTYTUCJE — to ważne kamienie milowe w uznaniu roli samorządów lokalnych i regionalnych w zrównoważonej urbanizacji. Jednakże możliwości techniczne i finansowe wielu samorządów lokalnych są niewystarczające do ich realizacji. Dlatego, co najważniejsze, przywódcy lokalni i regionalni oraz ich stowarzyszenia poszukują silnych partnerstw z rządami krajowymi, aby stworzyć sprzyjające ramy prawne i zapewnić odpowiednie zasoby, aby mogli wypełniać swoją rolę w osiągnięciu Celów Globalnych. W tym aspekcie bardzo istotna jest współpraca rozwojowa w zakresie decentralizacji i wsparcia stowarzyszeń samorządów lokalnych. To one stanowią ważne ogniwo pomiędzy globalnymi celami a lokalnymi liderami, którzy będą potrzebować wsparcia, uwagi i środków, aby umożliwić zrównoważoną urbanizację.

Magdalena Maria Bukowiecka

Korzystałam z materiałów ONZ.

GAZETA
OLSZTYŃSKA

DZIENNIK
ELBLĄSKI